2026/799

1.4.2026 г.

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2026/799 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 30 март 2026 година

за хармонизиране на някои аспекти на правото в областта на несъстоятелността

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([2]),

като имат предвид, че:

(1) Целта на настоящата директива е да се подпомогне доброто функциониране на вътрешния пазар и съюза на капиталовите пазари, както и да се премахнат пречките пред упражняването на основни свободи, като свободното движение на капитали и свободата на установяване, които произтичат от различията между националните нормативни уредби в областта на несъстоятелността.

(2) Производствата по несъстоятелност осигуряват организирана ликвидация или организирано преструктуриране на дружествата или предприемачите, изпитващи финансови и икономически затруднения. В контекста на финансовите инвестиции тези производства, включително съответните гаранции за точна оценка на стойността на активите на тези дружества и предприемачи, са от ключово значение, тъй като определят окончателната стойност, която може да бъде получена за тези инвестиции. Големите различия в материалното право в областта на несъстоятелността, признати с Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), допринесоха за увеличаване на правната несигурност и непредвидимостта по отношение на резултатите от производствата по несъстоятелност. Големите различия в рамките на Съюза, свързани с със стойността, която може да бъде получена, и с времето, необходимо за приключване на производствата по несъстоятелност, оказват отрицателно въздействие върху предвидимостта на разходите за кредиторите и инвеститорите в трансгранични условия в рамките на вътрешния пазар. Тези различия между правилата на държавите членки намаляват привлекателността на трансграничните инвестиции, като по този начин създават пречки и оказват въздействие върху трансграничното движение на капитали в рамките на Съюза, към трети държави и от трети държави. Следователно хармонизирането на някои аспекти на правото в областта на несъстоятелността може да наложи внасянето на промени в нормативната уредба на някои държави членки.

(3) Включването на вътрешния пазар в сферата на правото в областта на несъстоятелността посредством настоящата директива е от ключово значение за по-ефективното функциониране на капиталовите пазари в Съюза, включително създаването на възможности за по-широк достъп до корпоративно финансиране. Поради това е необходимо да се определят минимални изисквания в целеви области, свързани с производствата по несъстоятелност, които оказват значително въздействие върху ефективността и продължителността на тези производства, особено в случая на трансгранични производства по несъстоятелност.

([1]) ОВ C 184, 25.5.2023 г., стр. 34.
([2]) Позиция на Европейския парламент от 10 март 2026 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 30 март 2026 г.
([3]) Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/848/oj).

(4) Настоящата директива не засяга индивидуалните и колективните права на работниците съгласно правото на Съюза и националното право в контекста на производства по несъстоятелност, по-специално директиви 98/59/ЕО ([4]) и 2001/23/ЕО ([5]) на Съвета и директиви 2002/14/ЕО ([6]), 2008/94/ЕО ([7]) и 2009/38/ЕО ([8]) на Европейския парламент и на Съвета и националното законодателство за тяхното транспониране. По-специално настоящата директива не засяга задълженията относно предоставянето на информация на работниците и служителите и провеждането на консултации с тях, нито правата на работниците и служителите в случай на прехвърляне на предприятие, стопанска дейност или част от предприятие или стопанска дейност съгласно посочените директиви и националните нормативни актове за тяхното транспониране, включително когато тези национални нормативни актове съдържат правила, които са по-благоприятни за работниците и служителите или техните представители от предвидените в посочените директиви.

(5) За да се защити стойността на масата на несъстоятелността за кредиторите, националната нормативна уредба на несъстоятелността следва да включва ефективни правила относно искове за нищожност, унищожаемост или неизпълняемост на правни действия, включително правни сделки, които причиняват вреда на кредиторите на несъстоятелността и са породили последици преди образуването на производство по несъстоятелност (наричани по-нататък „отменителни искове“). За да се определи дали дадено правно действие причинява вреда на кредиторите на несъстоятелността, е необходимо да се вземе предвид как са определени понятията „маса на несъстоятелността“ и „кредитори, участващи в производство по несъстоятелност“. Това е от особено значение, когато определени права не са част от масата на несъстоятелността съгласно националното право, а се отнасят до личната сфера на длъжника, например правото на сключване или прекратяване на брак или осиновяване на дете. Правилата относно отменителните искове съгласно настоящата директива не следва да се прилагат за приемането и отказа от наследство.

(6) Като се има предвид, че отменителните искове имат за цел да поправят неблагоприятните последици от дадено правно действие за масата на несъстоятелността, е целесъобразно да се счита, че неблагоприятните последици от правно действие са настъпили в момента, в който правното действие е завършено, без оглед на момента на изпълнението. За целите на настоящата директива се счита, че дадено правно действие е завършено, когато то поражда правни последици в съответствие с националното право. Когато обаче съгласно националното право завършването на дадено правно действие зависи от вписването му в публичен регистър, държавите членки следва да могат да предвидят, че правното действие се счита за завършено, веднага щом бъдат изпълнени всички други изисквания за пораждането на последици от него, тъй като срокът, необходим за вписването на правно действие в публичен регистър, е извън контрола на длъжника и другите страни по правното действие.

(7) За целите на настоящата директива понятието за правно действие следва да бъде тълкувано в широк смисъл, за да обхване всяко съзнателно поведение с правни последици, което причинява вреда на кредиторите на несъстоятелността, без значение дали правните последици или вреди са причинени съзнателно, включително ако лицето, извършващо правното действие, не цели измама, независимо от разпоредбите в други области на правото. Въпреки това правни действия, извършени от лице, което не действа съзнателно или което по друг начин действа, без да упражнява свободната си воля, не следва да се считат за правни действия по настоящата директива. Държавите членки следва да могат да предвидят, че понятието за правно действие включва също и бездействието, тъй като няма съществена разлика дали кредиторите претърпяват вреда вследствие на действие или бездействие на съответното лице. Освен това, правилата относно отменителните искове следва да обхващат не само правните действия, извършвани от длъжника, а и правните действия, извършвани от контрагента на длъжника или от трето лице.

([4]) Директива 98/59/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на колективните уволнения (ОВ L 225, 12.8.1998 г., стр. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/59/oj).

([5]) Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 г. относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/23/oj).

([6]) Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2002 г. за създаване на обща рамка за информиране и консултиране на работниците и служителите в Европейската общност (ОВ L 80, 23.3.2002 г., стр. 29), ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj).

([7]) Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател (ОВ L 283, 28.10.2008 г., стр. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/94/oj).

([8]) Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информиране и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (ОВ L 122, 16.5.2009 г., стр. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj).

(8) Настоящата директива определя минимални правила относно отменителните искове. Поради това, освен по отношение на давностния срок за отменителни искове, предвиден в настоящата директива, държавите членки следва да могат да запазят или да приемат разпоредби относно отменителните искове, които са по-благоприятни за кредиторите на несъстоятелността от разпоредбите на настоящата директива. Държавите членки следва също така да могат да предвидят презумпции или изисквания, които облекчават тежестта на доказване в полза на страната, която твърди, че правното действие е нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение.

(9) За да се защитят основателните очаквания на контрагент на длъжника, всяка намеса, засягаща действителността или изпълнимостта на правно действие, което е резултат от отменителен иск, следва да бъде пропорционална на обстоятелствата, при които правното действие е завършено. Тези обстоятелства включват намерението на длъжника, знанието на контрагента или времето, изтекло между момента на завършване на правното действие и откриването на производството по несъстоятелност. Поради това е необходимо да се прави разграничение между различните конкретни основания за отменителни искове, които се основават на общи и типични фактически модели и които допълват общите предпоставки за отменителните искове. Всяка подобна намеса следва също така да зачита основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

(10) Отменителните искове следва да обхващат правни действия, завършени в рамките на определен минимален срок преди датата на подаването на искането за образуване на производство по несъстоятелност, а в държавите членки, в които производството по несъстоятелност може да бъде открито въз основа на решение на членовете на административния, управителния или надзорния орган на длъжника – преди датата на такова решение. Възможността за предявяване на отменителен иск не следва да зависи от момента, в който съгласно националното право съдът започва да разглежда искане за образуване на производство по несъстоятелност или за приемане на решение.

(11) За целите на отменителните искове следва да се прави разграничение между правни действия, при които вземането на контрагента е било дължимо и изпълнимо и е било удовлетворено или обезпечено по надлежния начин („точно изпълнение“), и правни действия, при които изпълнението не е съответствало изцяло на вземането на кредитора („неточно изпълнение“). Примерите за неточно изпълнение включват: плащане преди падежа; удовлетворяване на дълга чрез необичайни платежни средства; последващо обезпечаване на необезпечено до момента вземане, което не е било договорено в първоначалното споразумение за дълг; предоставяне на извънредно право на прекратяване или други изменения, които не са предвидени в основния договор; отказ от правна защита; както и възражения или признаване на спорни задължения. При неточно изпълнение следва да е възможно да се направи позоваване на отменителното основание за предпочитително удовлетворение само ако кредиторът по нищожното, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение правно действие, е знаел към момента на сделката, че длъжникът е неплатежоспособен. В случаите и на точно, и на неточно изпълнение понятията „удовлетворяване“ и „обезпечаване“ на вземането на контрагента следва да се тълкуват в широк смисъл, за да обхванат и действия като тези, които пораждат право на прихващане или с които на кредиторите се предоставя привилегирован статут.

(12) Правилата относно отменителните искове, въведени с настоящата директива, не се прилагат за някои правни действия, които представляват точно изпълнение, а именно правни действия, които се извършват пряко в полза на активите на длъжника в замяна на справедлива насрещна престация. Тези правни действия имат за цел да подпомогнат обичайната ежедневна дейност на предприятието на длъжника. За да се изключи прилагането на правилата относно отменителните искове такива правни действия следва да имат договорно основание и да изискват пряко изпълнение на насрещните задължения на страните. Освен това престацията и насрещната престация, произтичащи от тези правни действия, следва да имат еднаква стойност, а насрещната престация следва да е в полза на длъжника, а не на трето лице. Правните действия, за които отменителните искове не следва да се прилагат, включват своевременното плащане на стоки, заплати или хонорари за услуги; плащането в брой или с карта на стоки, необходими за ежедневната дейност на длъжника; доставката на стоки, продукти или услуги срещу незабавно плащане; учредяването на право на обезпечение срещу отпускането на заем или по време на удължения срок на заем, когато това е необходимо в контекста на националните правила, за да се запази равностойността между престацията и насрещната престация; както и своевременното плащане на публични такси в замяна на насрещна престация, като например допускане до обществени места или институции. Въпреки това, правилата относно отменителните искове следва да се прилагат за отпускането на кредит. Следва да е възможно да се приеме, че изплащането на заплати на работник или служител на длъжника в съответствие с националното право представлява пряко изпълнение, когато те се изплащат в срок от три месеца от извършването на услугите от този работник или служител.

(13) Плащането от длъжник на неплатен дълг на трета страна в тристранно правоотношение, например когато дъщерно дружество плаща дълга на своето дружество майка на трета страна, не следва автоматично да се счита за правно действие на длъжника, срещу което не е получена престация или е получена явно неподходяща насрещна престация. В такива случаи плащането от длъжника може да бъде реципрочно на изпълнението от третата страна на задължението ѝ към дружеството майка, което може да е предоставило на длъжника пряко или непряко предимство, и третата страна може да не е имала възможност да откаже плащането от длъжника.

(14) Не следва да е възможно позоваване на факта, че обогатяването, произтичащо от нищожното, унищожаемото или неподлежащото на изпълнение правно действие, вече не е налице в имуществото на лицето, което се е облагодетелствало от това правно действие („отпадане на обогатяването“), когато на това лице са били известни обстоятелствата, на които се основава отменителният иск. Въпреки това, тъй като настоящата директива установява минимални правила относно отменителните искове, държавите членки могат да решат да не допускат лицето, което се е облагодетелствало от правното действие, да се позове в своя защита на отпадане на обогатяването, дори когато на това лице не са били известни обстоятелствата, на които се основава отменителният иск.

(15) Новото финансиране или междинното финансиране, предоставено в съответствие с националното право като част от опит за преструктуриране, включително в хода на превантивно производство по несъстоятелност съгласно дял II от Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета ([9]), следва да бъде защитено при последващи производства по несъстоятелност.

(16) Като инструмент за минимална хармонизация настоящата директива не засяга националната нормативна уредба на действителността на правни действия, които могат да са предмет на отменителни искове. Следователно държавите членки решават дали увреждащото правно действие трябва да се счита *ipso jure* за нищожно или да бъде обявено за недействително или неподлежащо на изпълнение, или дали такива правни действия могат да бъдат отменени само с решение на съда. Освен това настоящата директива не определя условията, при които се счита, че длъжникът не е в състояние да плати своите задължения, когато станат изискуеми. Следователно за целите на настоящата директива преценката на това дали длъжникът не е в състояние да плати своите задължения, когато станат изискуеми, включително дали тази преценка изисква длъжникът по принцип да не е в състояние да плати задълженията си, когато станат изискуеми, трябва да се извършва в съответствие с националното право.

(17) Основната последица от правно действие, което е нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение в резултат на отменителен иск, е задължението на лицето, което се облагодетелства от правното действие, да върне получената облага в масата на несъстоятелността. Понятието „облага“ в този контекст следва да включва възнагражденията, когато е приложимо, и лихвите, в съответствие с приложимото национално право. Облагата може да се счита за върната или когато е върната самата получена облага, или когато е платена паричната равностойност на тази облага в съответствие с националното право. Следва да е възможно да се предявяват отменителни искове срещу частни правоприемници на длъжника, ако към момента на придобиване на активите, предмет на отменителния иск, са им били известни обстоятелствата, на които се основават отменителните искове.

(18) Лица, които са тясно свързани с длъжника, като например роднини, когато длъжникът е физическо лице, или, когато длъжникът е юридическо лице – изпълняващите решаваща роля по отношение на длъжника, обикновено имат предимство, що се отнася до информация, свързана с финансовото състояние на длъжника. За да бъде предотвратена злоупотребата с такова положение, следва да бъдат въведени допълнителни гаранции. Следователно в контекста на отменителните искове, когато другата страна, участваща в нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение правно действие, е лице, тясно свързано с длъжника, следва да се въведат правни презумпции относно това дали на съответната страна са известни обстоятелствата, на които се основават отменителните искове. Тези презумпции следва да бъдат оборими и да имат за цел да обърнат тежестта на доказване в полза на масата на несъстоятелността. Когато лицето, което се е облагодетелствало от нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение правно действие, впоследствие е прехвърлила получената облага на трето лице, моментът във времето за определяне на това дали тези лица са тясно свързани, следва да бъде моментът на прехвърлянето.

(19) Подобряването на инструментите, с които разполагат синдиците за целите на идентифицирането и проследяването на активи от масата на несъстоятелността, както и на активи, които могат да са предмет на отменителни искове, е от съществено значение за получаването на максималната стойност на масата на несъстоятелността. При изпълнението на своите задължения синдиците могат да имат достъп до информация, съхранявана в публични регистри на данни, част от които са създадени съгласно правото на Съюза и са свързани на европейско равнище, като например системата за взаимно свързване на бизнес регистрите (BRIS), посочена в Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета ([10]), или системата за свързване на регистрите по несъстоятелност (IRI), създадена съгласно Регламент (ЕС) 2015/848. Достъпът само до информация, която се съхранява в публични бази данни, обаче често пъти не е достатъчен за целите на идентифицирането и проследяването на активи, които са или следва да бъдат част от масата на несъстоятелността. По-специално синдиците са изправени пред практически трудности, когато се опитват да получат достъп до регистри на активи, намиращи се в държави членки, различни от държавата членка, в която те са били назначени.

([9]) Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за рамките за превантивно преструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по преструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за преструктурирането и несъстоятелността) (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj).

([10]) Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно някои аспекти на дружественото право (ОВ L 169, 30.6.2017 г., стр. 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj).

(20) Поради това е необходимо да се въведат разпоредби, чрез които да се гарантира, че когато изпълняват задълженията си в производство по несъстоятелност, синдиците имат пряк или косвен достъп до информацията, съхранявана в бази данни, които не са публично достъпни.

(21) Незабавният и пряк достъп до регистрите на банковите сметки често е абсолютно необходим за получаването на максималната стойност на масата на несъстоятелността. Поради това следва да бъдат въведени правила, които да предвиждат незабавен и пряк достъп на определените съдилища или административни органи на държавите членки до информацията, съхранявана в регистрите на банковите сметки. С цел идентифициране и проследяване на активи от масата на несъстоятелността, както и на активи, които могат да са предмет на отменителни искове, може да е необходим достъп не само до информацията за банковите сметки на длъжника, но и до информацията за банковите сметки на трети лица, когато са налице основателни причини да се счита, че те са се облагодетелствали от нищожни, унищожаеми или неподлежащи на изпълнение правни действия. Когато държава членка предоставя достъп до информация за банкови сметки посредством централна електронна система за извличане на данни, тази държава членка следва да гарантира, че органът, обслужващ системата за извличане, докладва на определените съдилища или административни органи резултатите от търсенето незабавно и без да прилага филтри към информацията.

(22) С цел зачитане на правото на защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, пряк и незабавен достъп до регистрите на банковите сметки следва да се предоставя на съдилищата или на административните органи, които са определени за тази цел от държавите членки. Поради това на синдиците следва да получат опосреден достъп до информацията, съхранявана в регистрите на банковите сметки, като отправят искане до определените съдилища или административни органи в държавата членка, в която са назначени, да получат достъп до регистрите и да извършат търсенията. Държавите членки следва да могат да определят същите съдилища или административни органи за целите на достъпа до регистрите на банковите сметки на национално или трансгранично равнище чрез системата за взаимосвързаност на регистрите на банковите сметки, посочена в Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета ([11]) (BARIS). Държавите членки следва също така да могат да предвидят, че условията за достъп и търсене на информация за банковите сметки следва да бъдат проверявани от съдилища или органи, различни от съдилищата или органите, определени съгласно настоящата директива. Достъп до информация следва да се предоставя само след преценка на всеки отделен случай, когато е приложимо за конкретно производство по несъстоятелност с цел идентифициране и проследяване на активи от масата на несъстоятелността, както и на активи, които могат да са предмет на отменителни искове. Въпреки това, тъй като настоящата директива установява минимални правила, държавите членки могат да приемат или запазят правила, които предвиждат за синдиците пряк достъп и търсене в техните национални регистри на банковите сметки и електронни системи за извличане на данни. В случаите, когато синдиците имат пряк достъп и могат да извършват преки търсения, от държавите членки не се изисква да определят съдилища или органи за целите на достъпа и търсенето в техните национални регистри на банковите сметки или електронни системи за извличане на данни, но те остават задължени да определят съдилища или органи за достъп и търсене чрез BARIS.

(23) Директива (ЕС) 2024/1640 предвижда, че централизираните автоматизирани механизми, като например централните регистри или централните електронни системи за извличане на данни, са взаимосвързани чрез BARIS, която се разработва и управлява от Комисията. Като се има предвид нарастващото значение на делата за несъстоятелност с трансгранични последици и значението на съответната финансова информация с цел получаване на максималната стойност на масата на несъстоятелността при производства по несъстоятелност, определените съдилища или административни органи следва да имат достъп и да могат да извършват търсене в регистрите на банковите сметки на други държави членки директно чрез BARIS.

(24) Достъпът на съдилища или административни органи, определени съгласно настоящата директива, до информация за банковите сметки в трансграничен контекст чрез BARIS се основава на взаимното доверие между държавите членки, произтичащо от зачитането от тяхна страна на основните права и на принципите, признати в член 6 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и в Хартата, както и на основните права и принципи, предвидени в международното право и международните споразумения, по които Съюзът или всички държави членки са страни, включително Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, и в конституциите на държавите членки, при отчитане на съответното им приложно поле. Правомощието за достъп и търсене на информация за банковите сметки чрез BARIS в настоящата директива следва да се упражнява в съответствие с правото на Съюза и националното право, както и с националните процесуални гаранции за защита на личните данни.

([11]) Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 г. относно механизмите, които да бъдат въведени от държавите членки за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и за изменение и отмяна на Директива (ЕС) 2015/849 (ОВ L, 2024/1640, 19.6.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

(25) Всички лични данни, получени от определените съдилища, административни органи или синдици съгласно настоящата директива, следва да се обработват само когато това е необходимо и пропорционално за целите на идентифицирането и проследяването на активи от масата на несъстоятелността, в контекста на висящи производства по несъстоятелност, в съответствие с приложимите правила за защита на данните.

(26) Директива (ЕС) 2024/1640 гарантира, че на лицата със законен интерес се предоставя достъп до информация за действителните собственици в съответствие с правилата за защита на данните. За целите на проследяването на активи в контекста на висящи производства по несъстоятелност синдиците следва да получат своевременен достъп до конкретни категории информация за действителните собственици, съхранявана във взаимосвързаните централни регистри за действителните собственици, като например информация за името, месеца и годината на раждане, държавата на пребиваване и гражданството на действителния собственик, както и естеството и степента на притежаваното действително участие.

(27) За да се гарантира, че активите могат да бъдат проследени ефективно в контекста на трансгранични производства по несъстоятелност, синдиците следва да получат бърз достъп до националните регистри и бази данни, дори когато тези регистри се намират в държава членка, различна от държавата членка, в която е бил назначен съответният синдик. Достъпът следва да се предоставя без участието на съд или орган в ролята на посредник, като се даде възможност на синдиците да се свържат пряко със субектите, които управляват или поддържат съответните национални регистри или бази данни. Държавите членки следва да имат възможност да предвидят директно търсене от синдиците в наборите от данни, съдържащи се в такива регистри или бази данни. Условията за достъп, които се прилагат за синдиците, назначени в друга държава членка, не следва да бъдат по-обременяващи от приложимите за местните синдици. Поради това държавите членки не следва да прилагат различни условия за достъп единствено въз основа на това, че заявителят е синдик, назначен в друга държава членка. Процедурните аспекти, свързани с получаването и уважаването на искания, предявени от синдици, като например език на процедурата или проверка на условията за достъп, следва да се уреждат от правото на държавата членка, в която се намират регистрите и базите данни.

(28) За да се създаде ефективна и последователна система за събиране на задължения чрез изпълнение върху активи на длъжниците, от съществено значение е да се попречи на длъжниците да укрият своите активи, включително чрез придобиването на финансови инструменти, като например ценни книжа. Различията между националните системи за сетълмент, както и различните видове и характеристики на финансовите инструменти, могат да породят затруднения при достъпа до записи и при идентифицирането на крайния действителен собственик на даден финансов инструмент. Поради това, независимо от вида на регистъра, базата данни или друг източник на информация, използвани от дадена държава членка, е необходимо държавите членки да разполагат с рамка за улесняване на идентифицирането и проследяването и на собствениците на финансови инструменти, като направят тези национални регистри и бази данни достъпни при поискване.

(29) В контекста на осребряване в рамките на производство по несъстоятелност националното право в областта на несъстоятелността следва да допуска осребряването на активите на дадено предприятие да се извършва чрез продажба на предприятието или на част от него като действащо предприятие. За целите на настоящата директива „продажба като действащо предприятие“ се разбира в смисъл на прехвърляне на предприятието, изцяло или частично, на приобретател по такъв начин, че това предприятие или достатъчно значителна част от него да може да продължи да действа като икономически продуктивна единица. Не се разбира като включващо продажбата на отделни активи на предприятието (наричана по-нататък „осребряване на части“).

(30) Обикновено се приема, че по-висока стойност може да бъде получена по-скоро при осребряване чрез продажба на предприятие или на част от него като действащо предприятие, а не чрез осребряване на части. За да се насърчат продажбите на предприятията като действащи предприятия, националното право в областта на несъстоятелността следва да предвижда производства, при които длъжник в затруднено финансово положение, с помощта или под надзора на наблюдател, да може да потърси заинтересовани приобретатели и да подготви предварително договорена продажба на предприятие като действащо предприятие (наричана по-нататък „производство по предварително договорена продажба“) преди официалното образуване на производство по несъстоятелност. След това активите на предприятието в производството по предварително договорена продажба могат бързо да бъдат осребрени скоро след официалното образуване на производството по несъстоятелност. Настоящата директива следва да установи стандарти за производствата по предварително договорена продажба, като същевременно предостави възможност на държавите членки да адаптират тези стандарти към действащото национално право в областта на несъстоятелността. За да се гарантира, че процесът на продажба е справедлив, наблюдателят следва да бъде независим от длъжника и от всяко лице, тясно свързано с него. Държавите членки следва да могат да предвидят допълнителни изисквания по отношение на независимостта на наблюдателя от акционерите или кредиторите. Производството по предварително договорена продажба следва да се състои от две фази, а именно подготвителна фаза и фаза на осребряване.

(31) Целта на подготвителната фаза следва да бъде намирането на подходящ купувач за предприятието на длъжника или за част от него, като той следва да бъде поверителен, най-малкото по отношение на намирането на подходящ купувач. Целта на фазата на осребряване следва да бъде одобряването и извършването на продажбата на предприятието на длъжника или на част от него и разпределянето на постъпленията между кредиторите в съответствие с националното право. Фазата на осребряване следва да започне с решение на съдебен орган или друг компетентен орган за официално образуване на производство по несъстоятелност съгласно националното право, като често приключва с ликвидация на длъжника. Длъжникът не следва да бъде възпрепятстван да продължи стопанската дейност с останалата част от предприятието след приключването на фазата на осребряване. Фазата на осребряване следва да се проведе посредством производство по несъстоятелност, различно от процедури по превантивно преструктуриране. В държавите членки, в които се прилага Регламент (ЕС) 2015/848, фазата на осребряване следва да се проведе посредством производствата по несъстоятелност, включени в приложение А към посочения регламент, различни от производства по превантивно преструктуриране.

(32) Производствата по предварително договорена продажба не следва да засягат правата на работниците и служителите съгласно правото на Съюза и националното право, включително участието на представители на работниците и служителите. Производствата по предварително договорена продажба следва да бъдат уредени от законови или подзаконови разпоредби и следва да бъдат разглеждани като производства, в рамките на които да бъде подготвено прехвърлянето на цялото предприятие или на част от него с помощта на наблюдател под надзора на съда или компетентния орган, преди да бъде образувано официално производство по несъстоятелност с оглед на осребряване на активите на длъжника. Въпреки че основната цел на производството по предварително договорена продажба е да осигури възможност активите на длъжника да бъдат осребрени чрез продажба на предприятието или на част от него като действащо предприятие в контекста на производство по несъстоятелност, за да се удовлетворят във възможно най-голяма степен вземанията на всички кредитори, то може да служи и за запазване на работни места.

(33) Настоящата директива не засяга Директива 2001/23/ЕО. С оглед на съдебната практика на Съда, по-специално решението на Съда от 28 април 2022 г. по дело C-237/20, *Federatie Nederlandse Vakbeweging* ([12]), фазата на осребряване попада в обхвата на изключението, предвидено в член 5, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО, поради обстоятелството, че основната цел на производството по предварително договорена продажба е да се удовлетворят вземанията на кредиторите във възможно най-голяма степен, като същевременно се запазят работните места във възможно най-голяма степен.

(34) Въвеждането на производство по предварително договорена продажба съгласно настоящата директива не следва по никакъв начин да води до ограничения на правомощията на синдиците или на възможността за продажба на предприятието като действащо предприятие в рамките на производство по несъстоятелност съгласно националното право.

(35) Разпоредбите на настоящата директива относно производството по предварително договорена продажба не заменят националните материалноправни норми, по-специално относно реда на вземанията на кредиторите, разпределението на постъпленията, естеството, обхвата и формата на участие на кредиторите или възнаграждението на синдика. В случай че съд или компетентен орган не разреши предложената от наблюдателя продажба на предприятие или на част от него, производството по несъстоятелност следва да се образува в съответствие с приложимото национално право в областта на несъстоятелността. Започването на фазата на осребряване трябва да отговаря на изискванията за образуване на производство по несъстоятелност съгласно националното право, например наличието на основание за образуване на производство.

(36) Производството по предварително договорена продажба, предвидено в настоящата директива, следва да се прилага за длъжници, които са юридически лица. Държавите членки следва да могат да разширят прилагането на производството по предварително договорена продажба до физически лица, които са предприемачи.

(37) Длъжниците следва да могат да се ползват от възможността за спиране на производствата по индивидуални искания за принудително изпълнение. Спирането следва да бъде възможно или в подготвителната фаза, или в контекста на друг вид производство по несъстоятелност, при което длъжникът запазва пълен или поне частичен контрол върху своите активите и ежедневната дейност на предприятието и при което продажбата на предприятието на длъжника или на част от него като действащо предприятие може да продължи и да приключи. Когато спирането е възможно в рамките на подготвителната фаза, това следва да стане при условията, определени в членове 6 и 7 от Директива (ЕС) 2019/1023 и в националното законодателство за транспониране на посочената директива.

([12]) Решение на Съда от 28 април 2022 г., *Federatie Nederlandse Vakbeweging*, C-237/20, ECLI:EU:C:2022:321.

(38) Производството по предварително договорена продажба следва да гарантира, че най-добрата оферта, получена по време на подготвителната фаза, се представя на съда или компетентния орган с оглед получаване на разрешение или на кредиторите - с оглед получаване на одобрение. Наблюдателят следва да направи оценка и да декларира дали при осребряването на части ще бъде получена по-голяма стойност за кредиторите от пазарната цена, получена чрез продажбата на предприятието или на част от него като действащо предприятие. Може основателно да се очаква стойността на предприятието като действащо предприятие да бъде по-висока от стойността при осребряването му на части, тъй като тя се основава на допускането, че предприятието ще продължи дейността си с минимални смущения, ще запази доверието на финансовите кредитори, акционерите и клиентите и ще продължава да генерира приходи. Не трябва да се налага ненужна тежест върху наблюдателя и процеса, и по-специално не следва да се изисква цялостна оценка в подготвителната фаза на процеса, освен ако потенциалният купувач не е лице, тясно свързано с длъжника. Следва да е възможно държавите членки да предвидят изискването наблюдателят да вземе предвид елементи, различни от цената, включително обществения интерес или жизнеспособността на предприятието. Въпреки това, изискване за упражняване на засилен контрол следва да се прилага, когато считаната за най-добра оферта е представена от лице, тясно свързано с длъжника. Следва да е възможно държавите членки да предвидят изискването наблюдателят да обоснове заключението си, че определената като най-добра оферта не поставя кредиторите в по-лошо положение от положението, в което биха били в резултат на прилагането на друг механизъм за справяне с несъстоятелността на длъжника. Наблюдателят следва да документира подготовката на процеса на продажба, за да осигури подходяща основа за разрешаването или одобряването на най-добрата оферта.

(39) Подготвителната фаза следва да бъде ограничена във времето. Държавите членки следва да предвидят максимална продължителност, която може да бъде по-кратка от продължителността на спирането на производства по индивидуални искания за принудително изпълнение, предвидено в Директива (ЕС) 2019/1023. Когато в хода на подготвителната фаза стане видно, че целите на производството по предварително договорена продажба не могат да бъдат постигнати, държавите членки следва да могат да предвидят възможност за прекратяване на производството по предварително договорена продажба. Такива ситуации могат да възникнат, когато длъжникът не съдейства на наблюдателя или не действа с дължимата грижа по време на подготвителната фаза. Друга подобна ситуация е, когато няма обосновани изгледи за продажба на предприятието като действащо предприятие, например когато счетоводните книги и документацията на длъжника са непълни или недостатъчни до степен, която прави невъзможно да се установи неговото търговско и финансово положение. Освен това, когато националното право предвижда процесът на продажба по време на подготвителната фаза да е конкурентен, прозрачен и справедлив и да отговаря на пазарните стандарти, действията на длъжника, които не отговарят на тези изисквания, могат да се разглеждат като липса на дължима грижа. Въпреки това следва да бъде възможно държавите членки да предвидят, че дори ако длъжникът не съдейства на наблюдателя или не действа с дължимата грижа, когато продължаването на подготвителната фаза е в общ интерес на кредиторите, е възможно съдът или компетентният орган да ограничи правата на длъжника да управлява своето предприятие в съответствие с приложимото право в областта на несъстоятелността с оглед успешното приключване на производството при предварително договорена продажба.

(40) За да се гарантира, че дадено предприятие се продава на най-добрата цена чрез производството по предварително договорена продажба, държавите членки следва да гарантират, че процесът на продажба по време на подготвителната фаза протича при спазване на високи стандарти за осигуряване на конкуренция, прозрачност и справедливост. Като друга възможност държавите членки следва да могат да предвидят, че след образуването на фазата на осребряване или представянето на препоръчания оферент с най-добра оферта, се провежда публичен търг за избор на най-добрата оферта или офертата, препоръчана от наблюдателя, се одобрява от кредиторите. Държавите членки решават дали одобрението на кредиторите се дава от общото събрание на кредиторите или от комитета на кредиторите.

(41) Не се засяга правото на държавите членки да предвидят, че съд или компетентен орган, който е установил, че процесът на продажба не е конкурентен, прозрачен и справедлив и не отговаря на пазарните стандарти, може да реши да пристъпи към публичен търг по време на фазата на осребряване или с осребряването на части на активите на длъжника в производство по несъстоятелност, образувано в рамките на производство по предварително договорена продажба.

(42) Необходимо е всички кредитори, които имат вземания срещу неплатежоспособния длъжник, да имат право да участват в фазата на осребряване на производството по предварително договорена продажба. Следва да е възможно вземанията да бъдат надлежно документирани, разгледани и удовлетворени в съответствие с приложимата уредба на несъстоятелността.

(43) В системите за несъстоятелност, които се основават на принципа на автономия на кредиторите, държавите членки следва да могат да предвидят, че общото събрание на кредиторите или комитетът на кредиторите разрешава продажбата на предприятието на длъжника или на част от него в съответствие с националното право.

(44) Когато държава членка избере да изисква високи стандарти през подготвителната фаза, наблюдателят или, когато и до степента, в която държавата членка вземе решение в този смисъл – длъжникът, в чието владение е имуществото, следва да отговаря за това да се гарантира, че процесът на продажба е конкурентен, прозрачен и справедлив и отговаря на пазарните стандарти. С оглед спазването на пазарните стандарти процесът на продажба следва да е съвместим със стандартни правила и практики относно сливанията и придобиванията в съответната държава членка, потенциално заинтересованите лица следва да бъдат поканени да участват в процеса на продажба, същата информация следва да бъде разгласена пред потенциалните купувачи, като им даде възможност за извършване на надлежна проверка, и офертите от заинтересованите лица следва да бъдат получени чрез структуриран процес.

(45) Когато преди или след образуването на фазата на осребряване се провежда публичен търг, офертата, избрана от наблюдателя по време на подготвителната фаза, следва да се използва като първоначална оферта („минимална оферта“) за целите на търга. През подготвителната фаза длъжникът следва да може да предложи стимули на оферента с минималната оферта, като се съгласи по-специално на възстановяване на разходите или неустойки за разваляне на сделката, ако бъде избрана по-добра оферта чрез публичния търг. Въпреки това държавите членки следва да гарантират, че тези стимули са пропорционални и не възпират други потенциално заинтересовани оференти да участват в търга.

(46) Наблюдателят следва да документира и докладва писмено за всяка фаза от процеса на продажба. Тези документи и доклади следва да се представят своевременно в цифров формат. Държавите членки следва да гарантират, че спрямо наблюдателят се прилагат същите изисквания за поверителност като спрямо синдика.

(47) За да се избегне обезценяването на стойността на дадено предприятие само поради факта, че е обект на производство по несъстоятелност, е важно да се гарантира, че приобретателят встъпва в правоотношенията с контрагентите, свързани с текущата дейност, например доставчиците или клиентите на съответния длъжник, и че тези контрагенти не са засегнати от производството по предварително договорена продажба. Съответно образуването на производство по несъстоятелност не следва да води до предсрочно прекратяване на договори, съгласно които страните все още трябва да изпълнят определени задължения и които са необходими за продължаването на стопанската дейност. Прекратяването на такива договори би засегнало неоправдано стойността на предприятието или на частта от него, които ще бъдат продадени чрез производствата по предварително договорена продажба. Поради това следва да се гарантира, че правата и задълженията по такива договори се прехвърлят на приобретателя на предприятието на длъжника или на част от него, дори когато няма съгласие за прехвърлянето от страна на контрагента по договора с длъжника. Въпреки това може да има ситуации, при които прехвърлянето на определени задължения по такива договори не може основателно да се очаква, например когато приобретателят е конкурент на контрагента по договора. Държавите членки следва да могат да предвидят, че за прехвърлянето на договорни задължения се изисква съгласието на контрагента или контрагентите на длъжника в зависимост от вида на договора, качеството на страните или интересите на съответното предприятие. Държавите членки следва да могат да изискват съгласието на лицензополучателя за прекратяване на договори, свързани с лицензи с предмет права върху интелектуална и индустриална собственост, на които длъжникът е лицензодател, тъй като закрилата на тези права в случай на несъстоятелност на лицензодателя насърчава инвестициите в развитие на тези права.

(48) Разпоредбите на настоящата директива относно автоматичното прехвърляне на права и задължения по договори на приобретателя не засягат правото на контрагента да прекрати договора в съответствие с неговите условия или правото на контрагента да предприеме мерки съгласно приложимото договорно право, които целят осигуряването на точно изпълнение на задължението от длъжника в случай на неизпълнение или неточно изпълнение, например правото на контрагента да изисква депозит или обезпечения или правото на отлагане на изпълнението преди или след прехвърлянето.

(49) Държавите членки следва също така да могат да въведат допълнителна гаранция за защита на законните интереси на контрагента, като предоставят на контрагента правото да прекрати договора с предизвестие, не по-малко от три месеца, когато контрагентът би бил несправедливо увреден от задължението да продължи да изпълнява договора до най-ранната дата, до която в противен случай би могъл да прекрати договора съгласно националното право. Настоящата директива не засяга правилата относно доказателствената тежест във връзка с несправедливо увреждане съгласно националното право.

(50) За да се повиши привлекателността на сделките с активи за потенциалните купувачи и по този начин да се постигнат по-високи цени при продажбите като действащо предприятие, държавите членки следва да гарантират, че купувачите придобиват предприятия без дългове и пасиви. Следователно вземанията на кредиторите следва да бъдат удовлетворени от постъпленията от продажбата и да не бъдат предявявани пряко срещу купувача на предприятието. Въпреки това задълженията, произтичащи от подлежащи на изпълнение договори или трудови правоотношения, например задължения, свързани с професионални пенсионни права, които се прехвърлят на приобретателя, остават при приобретателя. Освен това държавите членки следва да могат да въведат или да запазят правила, които предвиждат, че поведението на длъжника се взема предвид при оценката на отговорността на приобретателя за вреди, ако това поведение може да бъде приписано на приобретателя съгласно приложимото право в областта на несъстоятелността. Тези правила могат да се прилагат за вреди, обхванати от законодателството в областта на околната среда, или за вреди, свързани със собствеността или контрола върху определени активи.

(51) Погасяването на обезпечения или други тежести, свързани с активи, принадлежащи на предприятието на длъжника, следва да се урежда от националното право. Когато правото на дадена държава членка изисква изричното съгласие на лицето, в полза на което са учредени обезпеченията, за погасяването на тези обезпечения, тази държава членка следва да може да предвиди дерогация от това изискване, освен когато това лице не възрази срещу погасяването.

(52) Най-добрата оферта не следва да се отстранява на подготвителната фаза единствено на основание, че е представена от лице, тясно свързано с длъжника. Тясно свързаните с длъжника лица следва съответно да имат право да направят оферта и ако офертата им бъде избрана, да придобият предприятието без дългове и пасиви. Въпреки това допускането на тясно свързани лица за участие в търга следва да подлежи на засилен контрол при тръжната процедура. Осигуряването на равни възможности за другите оференти, особено по отношение на достъпа до информация и гарантирането на информационна симетрия, улеснява бързото и ефективно производство по предварително договорена продажба и позволява на другите оференти да подготвят своите оферти.

(53) Когато за най-добра оферта се счита офертата, представена от лице, тясно свързано с длъжника, държавите членки следва да могат да въведат допълнителни гаранции за разрешаването и изпълнението на продажбата на предприятието на длъжника или на част от него. Тези гаранции могат да включват задължението на приобретателя да осигури непрекъснатост на дейността през минимален срок или запазването на трудови договори.

(54) Възможността за прилагане на права на предпочтително изкупуване в хода на процеса на продажба би нарушила конкуренцията в рамките на производствата по предварително договорена продажба. Потенциалните оференти могат да се въздържат от наддаване, ако притежателите на права могат, по своя преценка, да отхвърлят такива оферти, независимо от вложеното време и ресурси или икономическата стойност на съответните оферти. За да се гарантира, че печелившите оферти отразяват най-добрите цени на пазара, на оферентите следва да не се предоставят права на предпочтително изкупуване и такива права следва да не се прилагат в хода на фазата на осребряване. Притежателите на права на предпочтително изкупуване, предоставени преди започването на производство по предварително договорена продажба, следва, вместо да предявяват своите права на предпочтително изкупуване, да бъдат поканени да участват в наддаването. Въпреки това държавите членки следва да могат да налагат изпълнението на законоустановени права на предпочтително изкупуване, които не са засегнати от несъстоятелността на длъжника.

(55) Държавите членки следва да позволят на обезпечените кредитори да участват в тръжната процедура в рамките на производството по предварително договорена продажба, като предложат размера на своите обезпечени вземания като насрещна престация за закупуването на активите, за които притежават обезпечение (наричано по-нататък „кредитно наддаване“). Кредитното наддаване обаче не следва да се използва по такъв начин, че да дава на обезпечените кредитори неправомерно предимство в тръжната процедура, например когато размерът на тяхното обезпечено вземане срещу активи на длъжника е над пазарната стойност на предприятието на този длъжник. В това си качество обезпеченият кредитор не следва да може да предложи целия размер на своето вземане на предприятието на длъжника, когато стойността на предприятието е по-ниска от тази сума, тъй като това би могло да възпрепятства участието на потенциални конкуренти в тръжната процедура. Поради това настоящата директива следва да ограничи сумата, която кредиторът може да предложи в случаите, когато има недостатъчно обезпечени или гарантирани вземания. В такива случаи обезпеченият кредитор следва да има право да предложи само сума, която да се приспадне от покупната цена, без да може да надвишава пазарната стойност на предприятието. Ограничаването на възможността на кредитора да предложи цялата стойност на обезпечено вземане не означава, че това вземане губи обезпечението си по отношение на частта от вземането, която не може да бъде използвана в тръжната процедура.

(56) Настоящата директива не засяга прилагането на конкурентното право на Съюза, по-специално Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета ([13]), и не възпрепятства държавите членки да прилагат националните системи за контрол върху сливанията. При избора на най-добрата оферта, наблюдателят следва да може да вземе предвид регулаторните рискове, породени от офертите, за които се изисква разрешение от органите за защита на конкуренцията, и следва да може да се консултира с тези органи съгласно приложимите правила. Разкриването на информация от страна на органа за защита на конкуренцията не следва да противоречи на националните правила за защита на търговските тайни. Оферентите следва да продължат да носят отговорност за предоставянето на цялата необходима информация за оценка на тези рискове и за своевременното взаимодействие с компетентните органи за защита на конкуренцията с цел ограничаване на тези рискове. За да се увеличи вероятността производствата по предварително договорена продажба да бъдат успешни, при наличието на оферта, която поражда такива рискове, от наблюдателя или длъжника следва да се изисква да изпълнява функциите си по начин, който улеснява представянето на други оферти.

(57) Директорите упражняват надзор върху управлението на работата на дадено дружество и имат най-добра представа за финансовото му състояние. Поради това директорите са сред първите, които осъзнават дали дадено дружество е неплатежоспособно. Късното подаване от директорите на искане за образуване на производство по несъстоятелност може да доведе до по-ниски стойности, които могат да бъдат получени от кредиторите. Поради това държавите членки следва да въведат за директорите задължение да подадат искане за образуване на производство по несъстоятелност в определен срок. В контекста на това задължение държавите членки следва да имат възможност да определят неплатежоспособността по начин, различен от събитието, което води до образуването на производство по несъстоятелност. Когато дадена държава членка прилага повече от един праг за неплатежоспособност, тази държава членка следва да определи кой от тези прагове поражда задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност. За целите на настоящата директива държавите членки следва също така да посочат лицата, спрямо които се прилагат задълженията на директорите, като вземат предвид разнообразието от задължения, които определени лица или органи могат да имат по отношение на решенията, свързани с управлението на дружества.

(58) Искането за образуване на производство по несъстоятелност следва да бъде подадено в определен срок. Държавите членки следва да гарантират, че този срок е не по-дълъг от три месеца от момента, в който на директорите е станало известно или разумно може да се предполага, че им е станало известно, че дружеството е изпаднало в неплатежоспособност. Ако дружеството възстанови платежоспособността си преди изтичането на този срок, но отново изпадне в неплатежоспособност след това, държавите членки следва да могат да предвидят, че от този момент започва да тече нов срок.

(59) Когато дадено дружество изпадне в неплатежоспособност, защитата на кредиторите на несъстоятелността може да бъде постигната по различни начини. Поради това държавите членки следва да могат да предвидят, че задължението на директорите за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност може да бъде изпълнено посредством информиране на обществеността за неплатежоспособността на дружеството чрез уведомление в публичен регистър, за да се гарантира, че кредиторите могат да поискат образуването на производство по несъстоятелност. Освен това държавите членки следва да могат също така да предвидят отпадането на задължението на директорите да подават искане за образуване на производство по несъстоятелност, ако директорите предприемат мерки за защита на интересите на кредиторите на несъстоятелността и тези мерки осигуряват равнище на защита на кредиторите на несъстоятелността, което е равностойно на защитата, осигурявана с подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност. Тези мерки могат да включват например мерки, предприети от собствениците на дружеството за възстановяване на платежоспособността на дружеството.

(60) За да се гарантира, че директорите не действат срещу интересите на кредиторите, като забавят подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност въпреки признаците за неплатежоспособност, държавите членки следва да въведат разпоредби, съгласно които директорите носят гражданска отговорност, когато не подадат такова искане. В такива случаи директорите следва да обезщетят кредиторите за всички вреди, произтичащи от намаляването на стойността, която може да бъде получена от дружеството, в сравнение със ситуацията, при която искането е било подадено навреме. Доколкото настоящата директива не предвижда специални правила, всички други аспекти на гражданската отговорност, например изчисляването на размера на вредите или доказателствената тежест, следва да се уреждат от националното право. Държавите членки следва също така да могат да приемат или да запазят национални правила относно гражданската отговорност на директорите, свързани с подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност, които са по-строги от предвидените в настоящата директива.

([13]) Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията на ЕО) (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj).

(61) Когато държавите членки допускат директорите да предприемат мерки за защита на интересите на кредиторите на несъстоятелността, различни от изпълнението на задължението им за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност, те следва също така да предвидят разпоредби, които гарантират, че директорите носят отговорност за всякакви вреди, причинени на кредиторите в резултат на всяко намаляване на стойността, която може да бъде получена от дружеството, в сравнение със ситуацията, при която би било подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност. В такива случаи кредиторите следва да бъдат в положението, в което биха били при подаване на искането за образуване на производство по несъстоятелност от страна на директорите в рамките на срока, определен от държавите членки. Следва да бъде възможно държавите членки да предвидят освобождаване на директорите от такава отговорност, когато и доколкото те са в състояние да докажат - въз основа на обективни обстоятелства и информация, която е проверима към момента на предприемане на съответните мерки - че е съществувала обоснована вероятност тези мерки да осигурят за кредиторите равностоен или по-добър резултат от резултата, който би бил получен при подаването на искане за образуване на производство по несъстоятелност. В такива случаи следва да се прилага националното право относно изпълнението на задължението за доказване.

(62) За да се насърчи утвърждаването на ефективна и приобщаваща уредба на несъстоятелността, която подкрепя предприемачеството и икономическото обновяване, държавите членки следва да могат да запазят или да въведат опростени производства по ликвидация за микропредприятията.

(63) Когато даден предприемач притежава изцяло или частично дадено дружество и носи лична отговорност за всички задължения на дружеството, фактът, че дружеството не разполага с достатъчно активи, за да покрие разходите по производството по несъстоятелност, не следва да е пречка задълженията на предприемача да бъдат опростени в съответствие с Директива (ЕС) 2019/1023 и по този начин предприемачът да получи втори шанс. Въпреки че от държавите членки не се изисква да въведат нова процедура за опрощаване на задължения, те следва да гарантират достъп до процедури за опрощаване на задължения за предприемачи, които са физически лица, а не за дружества. Настоящата директива се прилага за неплатежоспособни предприемачи, които носят отговорност за всички задължения на дадено дружество, и не следва да се прилага за лица, които носят само частична отговорност за задълженията на дадено дружество, като например гарант по банков заем на дружеството и други видове гаранции на един от кредиторите на дружеството. Настоящата директива се прилага само за случаите на отказ за опрощаване на задължения на основание, че срещу дружеството не може да бъде образувано производство по несъстоятелност, тъй като дружеството не разполага с достатъчно активи, за да покрие разходите по производството по несъстоятелност. Настоящата директива не урежда други основания за отказ за опрощаване на задължения, например предвидените в Директива (ЕС) 2019/1023. Когато дадено лице отговаря на условията за опрощаване на задължения, вместо датата, посочена в член 21, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2019/1023, може да се приложи датата на решението за отказ или за необразуване на производство по несъстоятелност срещу дружеството.

(64) Важно е да се гарантира, че кредиторите участват по подходящ начин в производството по несъстоятелност, така че интересите им да могат да бъдат съобразени по подходящ начин. Комитетите на кредиторите дават възможност за по-голямо участие на кредиторите в производствата по несъстоятелност, по-специално когато в противен случай кредиторите няма да могат да участват индивидуално поради ограничени ресурси, стопанското значение на своите вземания или географска отдалеченост. Комитетите на кредиторите могат да помогнат на трансграничните кредитори да упражнят по-добре своите права и да осигурят тяхното справедливо третиране. Държавите членки следва да допускат създаването на комитет на кредиторите след образуването на производство по несъстоятелност. Държавите членки следва също да могат да предвидят, че комитетът на кредиторите се създава преди образуването на производство по несъстоятелност. Държавите членки не са възпрепятствани да разширят прилагането на разпоредбите относно създаването на комитети на кредиторите за производства по превантивно преструктуриране. Комитетът на кредиторите следва да бъде създаден в случаите, когато общото събрание на кредиторите вземе решение в този смисъл или поиска това или – ако националното право не предвижда общо събрание на кредиторите – когато кредиторите поискат това в съответствие с националното право. Следва да е възможно държавите членки да решат, че съдилищата или компетентните органи, или синдиците могат да създадат комитет на кредиторите по собствена инициатива или по искане на един или повече кредитори, на синдика или на длъжника.

(65) Тежестта от създаването и функционирането на комитет на кредиторите трябва да е съизмерима с ползите от неговото съществуване. Поради това държавите членки следва да могат да предвидят, че не се създава комитет на кредиторите, когато тежестта за неговото създаване и функциониране би била по-голяма от икономическата значимост на решенията, които той би могъл да вземе. Такъв може да бъде случаят, когато има прекалено малко кредитори, когато по-голямата част от кредиторите имат малък дял от вземанията срещу длъжника, когато евентуално забавяне, причинено от създаването на комитет на кредиторите, би довело до влошаване на финансовото състояние на длъжника или когато стойността, която се очаква да бъде получена от масата на несъстоятелността, е по-ниска от разходите за създаването и функционирането на комитета на кредиторите. Такива ситуации възникват по-специално при производства по несъстоятелност спрямо длъжници, които са предприемачи или малки предприятия, и в процедури за опрощаване на задължения. Държавите членки следва да могат да предвидят създаването на комитет на кредиторите само за големи предприятия по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([14]). В случай на по-малки предприятия е възможно в националното право вече да е предвидена по друг начин достатъчна защита на интересите на кредиторите чрез производство по несъстоятелност.

(66) Разпоредбите на настоящата директива относно създаването на комитети на кредиторите следва да се прилагат за длъжници, които са юридически лица. Държавите членки следва да имат възможност да разширят прилагането на тези разпоредби до физически лица, които са предприемачи.

(67) Държавите членки следва да пояснят функциите на комитета на кредиторите и изискванията, задълженията и процедурите за назначаване на неговите членове. За да се избегне ненужно забавяне при създаването на комитета на кредиторите, членовете на комитета следва да бъдат назначавани бързо с цел да се гарантира ефикасността на производството по несъстоятелност. Държавите членки следва да осигурят справедливо представителство на кредиторите в комитетите на кредиторите и да гарантират, че трансграничните кредитори, които пребивават или са установени в държава членка, различна от държавата членка, в която е образувано производството по несъстоятелност, не се изключват от участие в комитети на кредиторите. Когато работниците са сред кредиторите, тези работници или техните представители следва да могат да бъдат назначавани в комитета на кредиторите, освен ако не съществува друг, най-малкото равностоен механизъм, чрез който интересите на работниците в производство по несъстоятелност да могат да бъдат представлявани. Такъв би могъл да бъде случаят, когато интересите на работниците в колективни производства се вземат предвид чрез задължителни консултации с техните представители относно насоката на производствата или преди вземането на важни решения, например относно продажбата на активи или прехвърлянето на предприятието. Работниците, чиито вземания за заплати се изплащат изцяло от гаранционна институция, не са кредитори.

(68) Справедливото представителство на кредиторите в комитетите на кредиторите е особено важно за необезпечените кредитори, включително кредитори с малки вземания. Държавите членки следва да могат да предвидят, че лица или субекти, различни от кредитори, например представители на работниците и служителите или представители на работниците, публични органи или гаранционни институции, също отговарят на условията за назначаване в комитетите на кредиторите.

(69) Комитетът на кредиторите следва да участва в производството по несъстоятелност и да гарантира, че то се провежда по начин, който защитава интересите на кредиторите, включително като следи и се информира редовно за дейностите на синдика, без да се изисква синдикът да бъде подчинен на комитета. Функциите на комитета на кредиторите при наблюдението на справедливостта и почтеността на производството по несъстоятелност може да се изпълнява ефективно само ако той и неговите членове действат независимо от синдика и се отчитат само пред кредиторите. Членовете на комитета на кредиторите следва да действат добросъвестно при изпълнение на функциите на комитета. Кредиторите, членовете на комитета на кредиторите и специалистите, наети от комитета на кредиторите, следва да пазят поверителността на поверителната информация, получена във връзка с дейностите на комитета на кредиторите.

([14]) Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

(70) Въпреки че комитетът на кредиторите следва да бъде достатъчно голям, за да се осигури разнообразие от гледни точки и интереси на кредиторите, той следва същевременно да бъде и относително ограничен като брой членове и да е в състояние да изпълнява задачите си ефективно и своевременно. Държавите членки следва да уредят кога и как съставът на комитета на кредиторите трябва да бъде променен, например в случай че представителите вече не са в състояние да изпълняват задълженията си, включително във висшия интерес на кредиторите, или желаят да се оттеглят. Държавите членки следва също да уредят по-подробно условията за отстраняване на членове, които са извършили сериозно нарушение по отношение на задължението си да действат в интерес на кредиторите на несъстоятелността. Такива нарушения могат да включват случаи на конфликт на интереси.

(71) Методите на работа на комитета на кредиторите следва да бъдат прозрачни и ефективни. Поради това държавите членки следва да установят изисквания относно методите на работа на комитета на кредиторите, като уредят по-подробно процедурата за гласуване, включително правото на глас и необходимия кворум, документирането на взетите решения, и начините на гарантиране на безпристрастността и поверителността на неговата работа. Държавите членки следва да гарантират, че методите на работа могат да бъдат допълнително уредени от комитета на кредиторите чрез протоколи.

(72) Кредиторите следва да могат да участват и да гласуват по електронен път или да делегират правата си на глас на надлежно упълномощено трето лице. Възможността за делегиране би била от особена полза за кредиторите, пребиваващи или установени в държави членки, различни от държавата членка, в която е образувано производството по несъстоятелност.

(73) На комитета на кредиторите следва да се предоставят достатъчно права, за да изпълнява функциите си ефикасно и ефективно. Държавите членки следва да гарантират, че комитетът на кредиторите действа по прозрачен начин и може да взаимодейства със синдика, съдилищата, длъжника, в чието владение е имуществото, и кредиторите, които представлява, при необходимост, за да се даде възможност на комитета на кредиторите да изготви и изрази становището си по въпроси от пряк интерес и значение за кредиторите, като това становище се взема надлежно предвид в рамките на производствата. Държавите членки следва да предвидят правото на комитета на кредиторите да изисква информация от синдика и, когато е приложимо, длъжника, в чието владение е имуществото. Държавите членки следва да предвидят правото на комитета на кредиторите да представя мнението си по важни решения. Държавите членки следва да могат да разрешават на общото събрание на кредиторите да делегира решения на комитета на кредиторите. Държавите членки следва също така да могат да предвидят правото на комитета на кредиторите да назначава секретар и да иска становището на външни консултанти по въпроси, по които представляваните от него кредитори имат интерес.

(74) Тъй като работата на комитета на кредиторите води до разходи, държавите членки следва да определят ясни правила по отношение на това кой поема тези разходи. Държавите членки следва също така да въведат гаранции, за да се предотврати непропорционалното намаляване на стойността, която може да бъде получена от масата на несъстоятелността, поради разходите на комитета на кредиторите.

(75) За да се насърчат кредиторите да станат членове на комитета на кредиторите, държавите членки следва да ограничат гражданската им отговорност при изпълнение на функциите им в съответствие с настоящата директива. Въпреки това следва да е възможно да бъдат отстранявани членове на комитета на кредиторите, които са нарушили задълженията си умишлено или поради груба небрежност, и да бъдат подвеждани под отговорност за такива нарушения. В тези случаи държавите членки следва да предвидят, че тези членове носят индивидуална отговорност за вредите, причинени от неправомерното им поведение. Държавите членки следва да могат да не прилагат такова ограничение на гражданската отговорност, когато разходите за застраховка, покриваща личната отговорност на членовете на комитета на кредиторите, се поемат от масата на несъстоятелността. Когато държавите членки предоставят на комитета на кредиторите по-големи правомощия от предвидените в настоящата директива, които му дават възможност например да взема решения относно активите на длъжника или да приема сделки, те следва да могат да предвидят, че членовете на комитета на кредиторите носят същата отговорност като синдика.

(76) За да се гарантира по-голяма прозрачност на основните характеристики на националните производства по несъстоятелност и по-специално да се помогне на трансграничните кредитори да преценят какво биха били последиците за техните инвестиции, ако тези инвестиции бъдат включени в производство по несъстоятелност, на инвеститорите и потенциалните инвеститори следва да бъде предоставен лесен достъп до тази информация в предварително утвърден, сравним и лесен за ползване формат. Държавите членки следва да изготвят и предоставят на обществеността стандартизиран основен информационен документ. Комисията следва да предоставя на обществеността основни информационни документи в многоезичен формат. Основният информационен документ ще бъде важен инструмент за потенциалните инвеститори за бърза оценка на правилата на дадена държава членка относно производствата по несъстоятелност. Той следва да съдържа достатъчно обяснения, за да може читателят да разбере информацията в него, без да се налага да използва други източници на информация. Основният информационен документ следва да включва практическа информация относно условията, които водят до образуването на производство по несъстоятелност, както и за действията, които трябва да се предприемат, за да се поиска образуване на производство по несъстоятелност или да се предяви вземане. Тъй като държавите членки вече са задължени да предоставят информация за националните правила относно производствата по несъстоятелност съгласно Регламент (ЕС) 2015/848, е важно да се гарантира, че информацията, предоставена съгласно настоящата директива, е в съответствие с информацията, предоставена съгласно посочения регламент. За тази цел държавите членки следва да могат да предоставят информацията, изисквана съгласно настоящата директива, чрез Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, създадена с Решение 2001/470/ЕО на Съвета ([15]).

(77) При изключителни извънредни ситуации, настъпили в резултат на природни бедствия или други катастрофични събития, които водят до сериозни смущения на икономическите дейности на равнището на дадена държава членка или нейните региони, държавите членки следва да могат да действат бързо, за да сведат до минимум неблагоприятното въздействие на тези ситуации върху икономиката. Такива ситуации възникнаха в контекста на пандемията от COVID и биха могли да възникнат в контекста на системна криза съгласно определението в Директива 2014/59/ЕС или в ситуации, когато държавната помощ е съвместима с вътрешния пазар за отстраняване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития, съгласно член 107, параграф 2, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз. В такива ситуации, които предполагат риск от масови случаи на несъстоятелност, включително за дружества, които биха били жизнеспособни при обичайни обстоятелства, държавите членки следва да могат временно да дерогират от някои разпоредби от настоящата директива. Дерогациите следва да бъдат ограничени по обхват и време до това, което е от първостепенно значение за справяне с извънредната ситуация, например като обхватът се ограничава в географско отношение до региона в държавите членки, който е засегнат от природното бедствие. Държавите членки следва да уведомяват Комисията за мерките, с които се въвежда дерогация от настоящата директива, техния териториален обхват, техния срок и обосновка на необходимостта от тяхното прилагане. Задължението на държавите членки да уведомяват за тези мерки следва да не засяга тяхното влизане в сила и прилагането им. Уведомлението, което улеснява мониторинга от страна на Комисията по отношение на съответствието на дерогациите с приложимите изисквания, следва да се съобщи на другите държави членки без ненужно забавяне. Максималният срок на дерогацията следва да бъде една година и следва да бъде възможно той да бъде удължен със срокове от шест месеца при спазване на допълнителен контролен механизъм. Държавите членки следва да уведомят Комисията за искането за удължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на срока на дерогацията, така че Комисията да има възможност да възрази срещу него, ако е необходимо.

(78) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([16]).

(79) Настоящата директива не засяга защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация, известни също като търговски тайни, от тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване съгласно Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета ([17]).

([15]) Решение 2001/470/ЕО на Съвета от 28 май 2001 г. за създаване на Европейска съдебна мрежа по граждански и търговски дела (ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2001/470/oj).

([16]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([17]) Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ L 157, 15.6.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj).

(80) Тъй като целите на настоящата директива не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, тъй като разликите между националните уредби на несъстоятелността ще продължат да създават пречки пред свободното движение на капитали и свободата на установяване, но могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

(81) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати с Хартата, и по-специално правото на зачитане на личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, свободата при избор на професия и правото на труд, свободата на стопанската инициатива, правото на собственост, правото на получаване на информация и провеждане на консултации с работниците, както и правото на справедлив съдебен процес.

(82) По отношение на обработването на лични данни за целите на настоящата директива се прилага Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([18]). По отношение на обработването на лични данни от институциите и органите на Съюза за целите на настоящата директива се прилага Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([19]).

(83) В съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран и прие своето становище на 6 февруари 2023 г. ([20]),

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и обхват

1. С настоящата директива се предвиждат общи правила за:

а) отменителните искове;

б) проследяването на активите от масата на несъстоятелността;

в) производствата по предварително договорена продажба;

г) задължението на директорите за подадат искане за образуване на производство по несъстоятелност;

д) комитета на кредиторите;

е) основните информационни документи.

2. Дялове II, III и VI от настоящата директива се прилагат за колективните производства съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 2015/848, чието правно основание е нормативната уредба на несъстоятелността, с изключение на процедури по превантивно преструктуриране.

Дял II не се прилага за производства във връзка с временни мерки.

([18]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([19]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([20]) ОВ C 89, 10.3.2023 г., стр. 10.

3. Настоящата директива не се прилага за длъжници, които са:

а) застрахователни предприятия или презастрахователни предприятия съгласно определението в член 13, точки 1 и 4 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([21]);

б) кредитни институции съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([22]);

в) инвестиционни посредници или предприятия за колективно инвестиране съгласно определението в член 4, параграф 1, точки 2 и 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

г) централни контрагенти съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета ([23]);

д) централни депозитари на ценни книжа съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([24]);

е) други финансови институции и субекти, посочени в член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([25]);

ж) публични органи съгласно националното право;

з) физически лица, които не са предприемачи.

4. Държавите членки могат да изключат от обхвата на настоящата директива длъжниците, които са финансови субекти, различни от посочените в параграф 3, и които предоставят финансови услуги, уредени от специални разпоредби, съгласно които националните надзорни органи или органи по преструктуриране разполагат с широки правомощия за намеса, сравними с правомощията по отношение на финансовите субекти, посочени в параграф 3. Държавите членки съобщават на Комисията тези специални разпоредби.

5. Дялове IV и VI се прилагат за длъжници, които са юридически лица.

6. Държавите членки могат да решат да прилагат дял VI от настоящата директива само по отношение на длъжници, които са големи предприятия по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2013/34/ЕС.

([21]) Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj).

([22]) Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

([23]) Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj).

([24]) Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 1). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj).

([25]) Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и преструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/59/oj).

Член 2

Определения

1. За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

а) „синдик“ означава лице или орган, който изпълнява една или повече от функциите, изброени в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2015/848 и в член 2, параграф 1, точка 12 от Директива (ЕС) 2019/1023;

б) „съд“ означава съдебен орган на държава членка;

в) „регистри на банковите сметки“ означава централизирани автоматизирани механизми, като централни регистри или централни електронни системи за извличане на данни, въведени в съответствие с член 16, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/1640;

г) „централни регистри на действителните собственици“ означава националните централни регистри, съдържащи информация за действителните собственици, и системите за взаимосвързаност на тези регистри, посочени в член 10 от Директива (ЕС) 2024/1640;

д) „информация за банкова сметка“ означава информацията, посочена в член 16, параграф 3 от Директива (ЕС) 2024/1640;

е) „правно действие“ означава, за целите на дял II, всяко съзнателно човешко поведение, пораждащо правни последици;

ж) „подлежащ на изпълнение договор“ означава договор между длъжник и един или повече контрагенти, съгласно който страните продължават да имат все още неизпълнени задължения към момента на образуването на производство по несъстоятелност в фазата на осребряване съгласно дял IV, с изключение на споразумения за нетиране, включително споразумения за приключващо нетиране, на финансовите пазари, енергийните пазари и стоковите пазари, когато тези споразумения са приложими съгласно националното право в областта на несъстоятелността, и на финансови договори;

з) „проверка за висшия интерес на кредиторите“ означава премината проверка, от която е видно, че никой кредитор няма да бъде в по-неблагоприятно положение при осребряване в рамките на производство по предварително договорена продажба в сравнение с положението, в което този кредитор би се намирал, в случай че при осребряване на части се прилага обичайният ред на вземанията при осребряване, или, когато това е предвидено от държавите членки – в случай на следващия най-добър друг подход;

и) „междинно финансиране“ означава всяка нова финансова помощ, предоставена от съществуващ или нов кредитор, която включва най-малкото финансова помощ по време на производство по предварително договорена продажба и която е разумна и незабавно необходима с цел предприятието на длъжника или част от него да продължи да функционира или за да се запази или увеличи стойността на това предприятие;

й) „комитет на кредиторите“ означава представителен орган на кредиторите съгласно дял VI;

к) „производство по предварително договорена продажба“ означава производство, състоящо се от подготвителна фаза и фаза на осребряване, което позволява продажбата на предприятието на длъжника, изцяло или частично, като действащо предприятие на оферента с най-добрата оферта в хода на производство по несъстоятелност;

л) „подготвителна фаза“ означава фазата на производство по предварително договорена продажба, чиято цел е намирането на подходящ купувач за предприятието на длъжника или за част от него;

м) „фаза на осребряване“ означава фазата на производство по предварително договорена продажба, чиято цел е одобряването и извършването на продажбата на предприятието на длъжника или на част от него и разпределянето на постъпленията между кредиторите.

2. За целите на настоящата директива понятията „несъстоятелност“ и „директори“ следва да се тълкуват по смисъла на националното право.

Член 3

Лице, тясно свързано с длъжника

1. За целите на дял II лицата, тясно свързани длъжника, включват:

а) когато длъжникът е физическо лице:

i) съпруга(та) или партньора(ката) на длъжника;

ii) родните по пряка възходяща и низходяща линия и братята и сестрите на длъжника или на съпруга(та) или партньора(ката) на длъжника, както и съпрузите или партньорите на тези лица;

iii) лицата, живеещи в домакинството на длъжника;

iv) лицата с достъп до непублична информация за работата на длъжника, които имат възможност да контролират операциите на длъжника, включително когато работят за длъжника въз основа на трудов договор или са в трудово правоотношение с длъжника;

v) юридическите лица, в които длъжникът или едно от лицата, посочени в точки i) — iv), е член на административните, управителните или надзорните органи; или

vi) юридическите лица, в които длъжникът или едно от лицата, посочени в точки i) — iv), изпълнява задължения, осигуряващи достъп до непублична информация за работата на длъжника;

б) когато длъжникът е юридическо лице:

i) всеки член на административните, управителните или надзорните органи на длъжника;

ii) притежателите на част от капитала с контролиращо участие в длъжника;

iii) лицата, които изпълняват функции, подобни на тези, изпълнявани от лицата по точка i);

iv) лицата, които са тясно свързани в съответствие с буква а) с лицата, изброени в точки i), ii) и iii) от настоящата буква.

2. За целите на дял IV лицата, тясно свързани с длъжника, включват лицата, изброени в параграф 1, и всички други лица, включително юридически лица, с преференциален достъп до непублична информация относно работата на длъжника.

3. Дали дадено лице е тясно свързано с длъжника се определя въз основа на:

а) за целите на дял II – деня, в който правното действие, което може да бъде предмет на отменителен иск, е завършено, или срок от три месеца преди правното действие да бъде завършено;

б) за целите на дял IV – деня, в който започва фазата на осребряване на производството по предварително договорена продажба или срок от най-малко шест месеца преди започването на фазата на осребряване.

Параграф 1 и параграф 3, буква а) от настоящия член се прилагат *mutatis mutandis* към лицата, тясно свързани с лица, които са се облагодетелствали от нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение правно действие по член 12, параграф 2, втора алинея.

Член 4

Национално право и минимална хармонизация

1. Без да се засяга член 10, параграф 3, държавите членки могат да приемат или да запазят в сила законови актове, които осигуряват по-голяма защита на кредиторите на несъстоятелността в сравнение с предвиденото в дялове II и V.

2. Държавите членки могат да приемат или да запазят в сила законови актове, свързани със създаването, функционирането, задачите и членовете на комитета на кредиторите, които предвиждат по-голямо участие на кредиторите в производството по несъстоятелност от предвиденото в дял VI.

3. Държавите членки могат да приемат или да запазят в сила законови актове, които улесняват достъпа на синдика до информация за банкови сметки, съхранявана в техните национални регистри на банковите сметки, до информация за действителните собственици и до националните регистри и бази данни в по-голяма степен от правилата, предвидени в дял III.

4. Държавите членки гарантират, че неплатежоспособни предприемачи или други физически лица, които като притежатели на дял от капитала носят лична отговорност за задълженията на дружество с неограничена отговорност, имат достъп до механизъм за пълно опрощаване на задълженията в съответствие с Директива (ЕС) 2019/1023 дори в случаите, когато съгласно националното право не може да бъде образувано производство по несъстоятелност по отношение на длъжника на основание, че длъжникът няма активи или че активите му не са достатъчни, за да покрият разходите по производството или разходите за участието на синдика.

5. Държавите членки могат да приемат или запазят в сила законови актове, с които се въвеждат опростени производства по ликвидация за микропредприятията.

Член 5

Защита на работниците и служителите

Настоящата директива не засяга правото на Съюза и националното право относно правата на работниците и служителите във връзка с въпросите, уредени с настоящата директива, включително правото на Съюза и националното право относно участието на представителите на работниците и служителите и подходящите мерки за предоставяне на информация и провеждане на консултации с тези представители, по-специално:

а) правата, гарантирани от директиви 98/59/ЕО, 2001/23/ЕО и 2008/94/ЕО;

б) правото на получаване на информация и провеждане на консултации съгласно директиви 2002/14/ЕО и 2009/38/ЕО.

ДЯЛ II

ОТМЕНИТЕЛНИ ИСКОВЕ

ГЛАВА 1

Общи разпоредби

Член 6

Общи предпоставки за отменителните искове

Държавите членки гарантират, че правните действия, които са завършени преди образуването на производство по несъстоятелност във вреда на кредиторите на несъстоятелността, са нищожни, унищожаеми или неподлежащи на изпълнение при условията, предвидени в глава 2.

Държавите членки могат да предвидят, че правно действие, чиито последици зависят от вписването му в публичен регистър, се счита за завършено, веднага щом бъдат изпълнени всички други изисквания за пораждане на последици от него.

ГЛАВА 2

Специални условия

Член 7

Предимства

1. Държавите членки гарантират, че увреждащите правни действия, които облагодетелстват кредитор или група кредитори чрез удовлетворяване на вземане или предоставяне на обезпечение, са нищожни, унищожаеми или неподлежащи на изпълнение, ако са завършени:

а) в срок от три месеца преди подаването на искането, което е довело до образуването на производството по несъстоятелност, или ако не е подадено такова искане, в срок от три месеца преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, при условие че длъжникът не е бил в състояние да плати своите парични задължения, когато са станали изискуеми съгласно националното право; или

б) след подаването на искането или датата на решението, посочено в буква а), и преди образуването на производство по несъстоятелност.

2. Ако дължимо вземане на кредитор е било удовлетворено или обезпечено в съответствие с поетото задължение, държавите членки гарантират, че увреждащите правни действия са нищожни, унищожаеми или неподлежащи на изпълнение, най-малко когато:

а) са изпълнени условията, предвидени в параграф 1; и

б) кредиторът е знаел, че длъжникът не е бил в състояние да плати своите парични задължения, когато са станали изискуеми съгласно националното право, че е било подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност или, ако не е било подадено такова искане, че е било взето решение за откриване на производство по несъстоятелност.

За целите на първа алинея, буква б) това знание се предполага, ако кредиторът е бил лице, тясно свързано с длъжника. Тази презумпция е оборима.

3. Параграфи 1 и 2 не се прилагат за следните правни действия:

а) правните действия, извършвани пряко в замяна на справедлива насрещна престация в полза на активите на длъжника;

б) плащанията по менителници или чекове, когато правото, което урежда менителниците или чековете, изключва вземанията на получателя, произтичащи от менителницата или чека, срещу други длъжници по менителницата или чека, като например джиранти, издателя на менителницата или чека или платеца, ако получателят откаже плащането на длъжника;

в) правните действия, които не са предмет на отменителни искове в съответствие с директиви 98/26/ЕО и 2002/47/ЕО;

г) когато е целесъобразно, в съответствие с националното право, правните действия, чиято цел е да се удовлетворят или обезпечат вземанията на социалноосигурителните органи;

д) сключването на споразумения за нетиране, включително споразумения за приключващо нетиране, на финансовите пазари, енергийните пазари или други стокови пазари, както и правните действия в подкрепа на функционирането на такива споразумения.

За целите на първа алинея, буква б), държавите членки гарантират, че сумата, платена по менителницата или чека, се възстановява от последния джирант или, ако последният е поставил джирото върху менителницата за сметка на трето лице, от това лице, ако последният джирант или третото лице са знаели, че длъжникът не е бил в състояние да плати своите парични задължения, когато са станали изискуеми съгласно националното право, и че към момента на джиросване на менителницата или на предприемане на действия за джиросването ѝ е било подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност. Това знание се предполага, ако последният джирант или третото лице са били лице, тясно свързано с длъжника. Тази презумпция е оборима.

Член 8

Правни действия, за които не е получена престация или е получена явно неподходяща насрещна престация

1. Държавите членки гарантират, че когато правните действия на длъжника се извършват безвъзмездно или срещу явно неподходяща насрещна престация, тези правни действия са нищожни, унищожаеми или неподлежащи на изпълнение, когато са завършени:

а) в срок от 12 месеца преди подаването на искането, което е довело до образуването на производство по несъстоятелност, или ако не е подадено такова искане, в срок от 12 месеца преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност; или

б) след подаването на искането или датата на решението, посочено в буква а), и преди образуването на производство по несъстоятелност.

2. Параграф 1 не се прилага за подаръци и дарения със символична стойност.

Член 9

Умишлени правни действия, увреждащи кредиторите

Държавите членки гарантират, че правните действия, чрез които длъжникът умишлено е причинил вреда на кредиторите на несъстоятелността, са нищожни, унищожаеми или неподлежащи на изпълнение, когато са изпълнени следните две условия:

а) тези действия са завършени в срок от две години преди подаването на искането, което е довело до образуването на производството по несъстоятелност, или - ако не е подадено такова искане - в срок от две години преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, или след датата на подаването на такова искане или датата на такова решение и преди образуването на производството по несъстоятелност;

б) другата страна по правното действие е знаела за намерението на длъжника да причини вреда на кредиторите на несъстоятелността.

За целите на първа алинея, буква б) това знание се предполага, ако другата страна по правното действие е била лице, тясно свързано с длъжника. Тази презумпция е оборима.

ГЛАВА 3

Последици от отменителните искове

Член 10

Общи последици

1. Държавите членки гарантират, че вземанията, правата или задълженията, произтичащи от правни действия, които са нищожни или неподлежащи на изпълнение, или които са били унищожени съгласно глава 2, не могат да бъдат използвани за удовлетворяване от съответната маса на несъстоятелността.

2. Държавите членки гарантират, че лицето, което се е облагодетелствало от правно действие, което е нищожно, унищожено или неподлежащо на изпълнение, е задължено да върне самите получени облаги или да плати тяхната парична равностойност.

Позоваване на обстоятелството, че обогатяването, произтичащо от правно действие, което е нищожно, унищожено или неподлежащо на изпълнение, вече не е налице в имуществото на лицето, което се е облагодетелствало от това правно действие, е възможно само ако това лице не е знаело за обстоятелствата, на които се основава отменителният иск.

3. Държавите членки гарантират, че давностният срок за всички вземания, произтичащи от нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение правно действие срещу другата страна, е не по-дълъг от три години, считано от датата на образуване на производството по несъстоятелност. Държавите членки могат да предвидят давностният срок да се изчислява от датата, на която на синдика са станали известни обстоятелствата, на които се основава вземането срещу другата страна.

Настоящата директива не засяга националното право, уреждащо спирането или прекъсването на давностния срок, посочен в първа алинея.

4. Държавите членки гарантират, че вземане за връщане на самите получени облаги или за плащане на тяхната парична равностойност съгласно параграф 2, може да бъде прехвърлено на кредитор или на трето лице.

5. Държавите членки гарантират, че лицето, което е задължено да върне самите получени облаги или да плати тяхната парична равностойност съгласно параграф 2, не може да прихване това задължение срещу каквито и да е вземания, които в противен случай би трябвало да предяви в производството по несъстоятелност.

6. Настоящият член не засяга исковете, подадени в съответствие с гражданското и търговското право, за обезщетение за вреди, претърпени от кредиторите в резултат на нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение правно действие.

Член 11

Последици за лицето, което се е облагодетелствало от нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение правно действие

1. Когато и доколкото лицето, което се е облагодетелствало от нищожното, унищожаемото или неподлежащото на изпълнение правно действие, върне самите получени облаги или плати паричната им равностойност в съответствие с член 10, държавите членки гарантират, че всяко вземане на това лице, удовлетворено чрез това правно действие, се възстановява в съответствие с националното право.

2. Държавите членки гарантират, че всяка насрещна престация, извършена от лицето, което се е облагодетелствало от нищожното, унищожаемото или неподлежащото на изпълнение правно действие след или незабавно в замяна на престацията от страна на длъжника съгласно посоченото правно действие, се възстановява от масата на несъстоятелността, доколкото облагите, предоставени чрез насрещната престация, са все още налични в масата на несъстоятелността във форма, която ги разграничава от останалата част от масата на несъстоятелността, или до степента, в която масата на несъстоятелността все още е обогатена със стойността на насрещната престация.

Във всички случаи, които не са обхванати от първата алинея, лицето, което се е облагодетелствало от нищожното, унищожаемото или неподлежащото на изпълнение правно действие, може да поиска обезщетение за насрещната престация.

Член 12

Отговорност на трети лица

1. Държавите членки гарантират, че членове 10 и 11 са приложими за всеки наследник или друг универсален правоприемник на лицето, което се е облагодетелствало от нищожното, унищожаемото или неподлежащото на изпълнение правно действие.

Обхватът на отговорността на наследниците се урежда от националното право.

2. Държавите членки гарантират, че член 10 е приложим по отношение на всеки частен правоприемник на другата страна по нищожното, унищожаемото или неподлежащото на изпълнение правно действие, ако правоприемникът е знаел за обстоятелствата, на които се основава отменителният иск.

Знанието, посочено в първа алинея, се предполага, ако частният правоприемник е лице, тясно свързано с лицето, което се е облагодетелствало от нищожното, унищожаемото или неподлежащото на изпълнение правно действие. Тази презумпция е оборима.

Член 13

Връзка с други инструменти

Настоящият дял не засяга директиви 98/26/ЕО, 2002/47/ЕО и (ЕС) 2019/1023.

Когато по време на производство по превантивно преструктуриране съгласно Директива (ЕС) 2019/1023 длъжникът не е в състояние да плати своите парични задължения на техния падеж и са запазени ползите от спирането в съответствие с член 7, параграф 3 от посочената директива, държавите членки могат да предвидят, че по отношение на правните действия, извършени по време на спирането, знанието на дадено лице, че длъжникът не е бил в състояние да плати своите задължения на техния падеж в съответствие с националното право, не е основание за отменителни искове съгласно член 7, параграф 2 от настоящата директива.

ДЯЛ III

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА АКТИВИ, ЧАСТ ОТ МАСА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА

ГЛАВА 1

Достъп на определените съдилища и административни органи до информация за банкови сметки

Член 14

Определени съдилища и административни органи

1. Всяка държава членка определя съдилищата или административните органи, разполагащи с правомощия за достъп и търсене в нейните национални регистри на банковите сметки, и съдилищата или административните органи, разполагащи с правомощия за достъп и търсене в информация за банкови сметки в трансграничен контекст в съответствие с член 15, параграф 2 (наричан по-нататък „определените съдилища или административни органи“).

2. Всяка държава членка уведомява Комисията за определените от нея съдилища или административни органи до 22 април 2029 г. и съобщава на Комисията без необосновано забавяне всякакви промени във връзка с това. Комисията публикува уведомленията в *Официален вестник на Европейския съюз* и на европейския портал за електронно правосъдие.

Член 15

Достъп до и търсене на информация за банковите сметки от определените съдилища и административни органи

1. Държавите членки гарантират, че определените съдилища или административни органи разполагат с правомощието за достъп и търсене, пряко и незабавно, на информация за банковите сметки, когато са изпълнени следните условия:

а) синдикът, назначен по висящо производство по несъстоятелност, включително във връзка с временни мерки, изисква информация за банковите сметки; и

б) информацията за банковите сметки е необходима за целите на идентифицирането и проследяването на активи от масата на несъстоятелността в производство, посочено в буква а), както и на активи, които може да бъдат предмет на отменителни искове.

2. За улесняване на трансграничния достъп държавите членки гарантират, че определените съдилища или административни органи разполагат с правомощие за достъп и търсене, пряко и незабавно, на информацията за банковите сметки в други държави членки, която е достъпна чрез системата за взаимосвързаност на регистрите на банковите сметки, посочена в член 16, параграф 6 от Директива (ЕС) 2024/1640 (BARIS), когато са изпълнени следните условия:

а) синдикът, назначен по висящо производство по несъстоятелност, включително производство във връзка с временни мерки, изисква информация за банковите сметки в други държави членки; и

б) информацията за банковите сметки е необходима за целите на идентифицирането и проследяването на активи, от масата на несъстоятелността в производство, посочено в буква а), както и на активи, които може да бъдат предмет на отменителни искове.

3. Информацията, надхвърляща посочената в параграфи 1 и 2 от настоящия член, която държавите членки считат за съществена и включват в регистрите на банковите сметки съгласно член 16, параграф 5 от Директива (ЕС) 2024/1640, не е достъпна и не може да бъде търсена от определените съдилища или административни органи.

4. Държавите членки гарантират, че определените съдилища или административни органи, или други компетентни съдилища или органи проверяват дали са изпълнени условията, предвидени в параграфи 1 и 2. Когато тези условия са изпълнени, държавите членки гарантират, че определените съдилища или административни органи предават съответната информация за банковите сметки, получена чрез достъп до и търсене на информация за банкови сметки съгласно параграфи 1 и 2, на синдика, който я е поискал.

5. Достъпът и търсенето съгласно параграфи 1 и 2 не засягат националните процесуални гаранции, нито правилата на Съюза и националните правила за защита на личните данни. Държавите членки гарантират, че информацията за банковите сметки, получена съгласно параграфи 1 и 2, се обработва само за целите, за които е получена, включително когато се обработва от синдици.

6. Държавите членки гарантират, че при обработването на информация за банковите сметки, получена съгласно параграфи 1 и 2, синдикът въвежда подходящи вътрешни процедури за адекватно управление на поверителната информация.

7. За целите на параграфи 1 и 2 достъпът до и търсенето на информация за банковите сметки се считат за преки и незабавни, наред с другото, когато националните органи, управляващи регистрите на банковите сметки, предават бързо на определените съдилища или административни органи информацията за банковите сметки чрез автоматизиран механизъм, при условие че никоя посредническа институция не може да окаже въздействие върху исканите данни или информацията, която трябва да бъде предоставена.

Член 16

Условия за достъпа до и търсенето на информация за банковите сметки от определените съдилища и административни органи

1. Държавите членки гарантират, че достъпът до и търсенето на информация за банковите сметки се осъществяват в съответствие с член 15 само след преценка на всеки отделен случай, от служителите на определено съдилище или административен орган, които са специално назначени и упълномощени да изпълняват тези задачи.

2. Държавите членки гарантират, че:

а) служителите, посочени в параграф 1, съблюдават високи професионални стандарти по отношение на поверителността и защитата на данните и са с висока почтеност и подходящи умения;

б) са въведени технически и организационни мерки, за да се гарантира сигурността на данните в съответствие с високи технологични стандарти за целите на упражняването от определените съдилища и административни органи на правомощието за достъп до и търсене на информация за банкови сметки в съответствие с член 15.

Член 17

Наблюдение на достъпа до и търсене на информация за банковите сметки от определените съдилища и административни органи

1. Държавите членки предвиждат, че органите, управляващи регистрите на банковите сметки, гарантират, че се съхраняват записи за всеки случай на достъп до и търсене на информация за банкови сметки от определените съдилища или административни органи. Тези записи съдържат по-специално информация за следното:

а) справочен номер на преписката;

б) датата и часа на запитването или търсенето;

в) вида на данните, използвани за извършване на запитването или търсенето;

г) уникалните идентификатори на резултатите;

д) наименованието на определения съд или административен орган, който получава достъп до или извършва търсене в регистъра;

е) уникалния потребителски идентификатор на служителя на определения съд или административен орган, който е отправил запитването, и когато е приложимо, на съдията или служителя, който е разпоредил запитването или търсенето, и когато информацията е налична, на отправилия искането синдик.

2. Органите, управляващи регистрите на банковите сметки, редовно проверяват записите, посочени в параграф 1.

3. Записите, посочени в параграф 1, се използват само за наблюдение за спазването на настоящата директива и на приложимото право на Съюза в областта на защитата на данните. Тези записи се защитават с подходящи мерки срещу неразрешен достъп и се заличават пет години след създаването им, освен ако не са необходими за текущи процедури за наблюдение.

ГЛАВА 2

Достъп на синдика до информация относно действителните собственици

Член 18

Достъп на синдика до информация относно действителните собственици

Държавите членки гарантират, че за целите на идентифицирането и проследяването на активи, които са от значение за производството по несъстоятелност, за което е назначен, синдикът има своевременен достъп до следната информация относно действителните собственици на юридически лица и на правни форми, съхранявана във взаимосвързаните централни регистри за действителните собственици, и че такъв достъп се предоставя, без съответното юридическо лице, правна форма или действителен собственик да бъдат предупреждавани за това:

а) името на действителния собственик;

б) месеца и годината на раждане на действителния собственик;

в) държавата на пребиваване и гражданството или гражданствата на действителния собственик;

г) за действителните собственици на юридически лица – естеството и размера на притежаваните права;

д) за действителните собственици на изрична доверителна собственост или сходни правни форми – естеството на тяхната действителна собственост.

ГЛАВА 3

Достъп на синдика до националните регистри и бази данни

Член 19

Достъп на синдика до националните регистри и бази данни

1. Държавите членки гарантират, че синдикът, независимо от държавата членка, в която е назначен, има пряк и бърз достъп до информацията, необходима за целите на идентифицирането и проследяването на активи, част от масата на несъстоятелността, както и на активи, които могат да бъдат предмет на отменителни искове, която се съхранява в съществуващите национални регистри и бази данни, изброени в приложението, в съответствие с условията, предвидени в националното право.

2. По отношение на достъпа до националните регистри и бази данни, изброени в приложението, всяка държава членка гарантира, че спрямо синдиците, назначени в други държави членки, не се прилагат материалноправни условия за достъп, които са *de jure* или *de facto* по-неблагоприятни от тези, приложими спрямо назначените в тази държава членка синдици.

3. Държавите членки съобщават на Комисията съществуващите национални регистри и бази данни, изброени в приложението, в срок до 22 април 2029 г. и я уведомяват за всички промени във връзка с това.

Комисията публикува съобщената от държавите членки информация съгласно първа алинея в *Официален вестник на Европейския съюз* и на европейския портал за електронно правосъдие.

ГЛАВА 4

Достъп до съдилища на синдици от друга държава членка

Член 20

Достъп до съдилища на синдици от друга държава членка

По отношение на правото за образуване на производство или явяване пред съдилища или органи за предявяване на вземания във връзка с активи за сметка на масата на несъстоятелността, всяка държава членка гарантира, че спрямо синдиците, назначени в други държави членки, не се прилагат условия, които са по-неблагоприятни от тези, приложими спрямо назначените в тази държава членка синдици.

ДЯЛ IV

ПРОИЗВОДСТВО ПО ПРЕДВАРИТЕЛНО ДОГОВОРЕНА ПРОДАЖБА

ГЛАВА 1

Общи разпоредби

Член 21

Производство по предварително договорена продажба

1. Държавите членки гарантират, че достъп до производство по предварително договорена продажба имат най-малко длъжници, които е вероятно да станат неплатежоспособни по смисъла на националното право.

Държавите членки могат да предвидят, че подготвителната фаза не може да започне, когато длъжникът не е в състояние да плати задълженията си, когато са станали изискуеми в съответствие с националното право.

2. Съгласно националното право производството по предварително договорена продажба може да бъде уредено като отделно производство или като част от съществуващо производство по несъстоятелност.

3. Държавите членки гарантират, че длъжниците, които започват производство по предварително договорена продажба, запазват пълен или най-малкото частичен контрол върху своите активи и ежедневната дейност на предприятието по време на подготвителната фаза.

4. Националното право се прилага за въпроси, които не са уредени от настоящия дял, включително реда на вземанията, разпределението на постъпленията, отговорността и задълженията на длъжниците и на техните директори, възнаграждението на синдика и естеството, обхвата и формата на участието на кредиторите, освен - когато е приложимо - по отношение на одобряването на продажбата.

Член 22

Връзка с други правни актове на Съюза

1. Фазата на осребряване се провежда посредством производство по несъстоятелност, различно от процедури по превантивно преструктуриране.

В държавите членки, в които се прилага Регламент (ЕС) 2015/848, фазата на осребряване се провежда посредством производство по несъстоятелност, предвидено в приложение А към Регламент (ЕС) 2015/848, различно от производство по превантивно преструктуриране.

2. Настоящата директива не засяга Директива 2001/23/ЕО и националните правила за нейното прилагане.

За целите на член 5, параграф 1 от Директива 2001/23/ЕО, когато се провежда в рамките на производство, което би могло да приключи с осребряване на активите на длъжника, фазата на осребряване се счита за производство по фалит или друго сходно производство по несъстоятелност, образувано с оглед на осребряване на активите на прехвърлителя под надзора на компетентен публичен орган.

ГЛАВА 2

Подготвителна фаза

Член 23

Назначаване на наблюдател

1. Държавите членки гарантират, че по инициатива на длъжника подготвителната фаза започва, когато бъде назначен наблюдател. Процедурата за назначаване на наблюдателя се урежда от националното право.

2. Държавите членки гарантират, че наблюдателят е независим от длъжника и от всяко лице, тясно свързано с длъжника. Държавите членки могат да предвидят допълнителни изисквания по отношение на независимостта на наблюдателя от акционерите или кредиторите.

3. Държавите членки гарантират, че за наблюдатели могат да бъдат назначавани единствено лица, които отговарят на критериите за допустимост, приложими за синдиците в държавата членка, в която се провежда производството по предварително договорена продажба.

Член 24

Принципи, приложими към подготвителната фаза

1. Държавите членки гарантират, че процесът на продажба, извършван по време на подготвителната фаза, е конкурентен, прозрачен и справедлив и отговаря на пазарните стандарти.

2. Държавите членки гарантират, че наблюдателят, ако е необходимо с помощта на длъжника:

а) обосновава защо счита, че изискванията съгласно параграф 1 са изпълнени;

б) препоръчва оферента с най-добрата оферта за приобретател по предварително договорената продажба в съответствие с член 33;

в) предоставя декларация, че въз основа на извършената от него оценка най-добрата оферта не представлява нарушение от гледна точка на проверката за висшия интерес на кредиторите.

Наблюдателят документира и води писмен отчет за всяка фаза от процеса на продажба. Тези документи и доклади се предоставят своевременно в цифров формат. Държавите членки гарантират, че спрямо наблюдателя се прилагат същите изисквания за поверителност като спрямо синдика.

3. Държавите членки могат да предвидят провеждането на публичен търг в съответствие с член 29, параграф 3, за да се гарантира получаването на справедлива пазарна цена. Държавите членки могат да предвидят провеждането на такъв публичен търг, по-специално в случаите, когато един или повече кредитори докажат, че съществува основателно съмнение дали най-добрата оферта, препоръчана от наблюдателя, отразява справедливата пазарна цена. Когато се провежда публичен търг, държавите членки могат да предвидят, че задълженията, предвидени в параграф 1 и в параграф 2, буква а), не се прилагат за наблюдателя.

4. Държавите членки могат да предвидят, че когато препоръката, посочена в параграф 2, буква б), е одобрена от кредиторите в съответствие с националното право, параграф 1 и параграф 2, буква а) не се прилагат.

5. Държавите членки гарантират, че:

а) ако не последва фаза на осребряване, наблюдателят получава възнаграждение от длъжника;

б) ако последва фаза на осребряване, възнаграждението на наблюдателя се поема от масата на несъстоятелността.

Член 25

Спиране на производства по индивидуални искове за принудително изпълнение

Държавите членки гарантират, че по време на подготвителната фаза, когато длъжникът е в ситуация, в която е вероятно да настъпи неплатежоспособност, или е неплатежоспособен в съответствие с националното право, той може да се ползва от спиране на производствата по индивидуални искания за принудително изпълнение в съответствие с членове 6 и 7 от Директива (ЕС) 2019/1023, в подготвителната фаза или в рамките на друг вид производство по несъстоятелност, при което длъжникът запазва пълен или най-малкото частичен контрол върху своите активи и ежедневната дейност на предприятието и при което продажбата на предприятието на длъжника или на част от него като действащо предприятие може да продължи и да приключи.

Член 26

Отлагане на образуването на фазата на оспособяване

Държавите членки могат да предвидят, че когато кредитор подаде искане за образуване на производство по несъстоятелност по време на подготвителната фаза, образуването на фазата на оспособяване може да бъде отложено, когато - предвид обстоятелствата по случая - образуването на фазата на оспособяване не би било в общия интерес на кредиторите.

Член 27

Прекратяване на подготвителната фаза

1. Държавите членки предвиждат, че подготвителната фаза е ограничен във времето.

2. Държавите членки могат да предвидят, че подготвителната фаза може да бъде прекратен, когато:

а) длъжникът не успее да предостави необходимата помощ в съответствие с член 24, параграф 2;

б) длъжникът не действа с дължимата грижа по време на подготвителната фаза; или

в) няма обосновани изгледи за успешно приключване на подготвителната фаза.

ГЛАВА 3

Фаза на оспособяване

Член 28

Фаза на оспособяване

Държавите членки гарантират, че фазата на оспособяване започва, когато бъде взето решение за образуването на производство по несъстоятелност, посочено в член 22, параграф 1, в съответствие с националното право.

Член 29

Принципи, приложими към фазата на оспособяване

1. Държавите членки гарантират, че при образуването на фазата на оспособяване съдът или компетентният орган разрешава продажбата на предприятието на длъжника или на част от него най-малко в един от следните случаи:

а) приобретателят е предложен от наблюдателя, при условие че наблюдателят е изготвил становище, потвърждаващо, че процесът на продажба, проведен на подготвителната фаза, е отговарял на изискванията, установени в член 24, параграф 1, и съдът или компетентният орган се е уверил, че изискванията съгласно член 24, параграфи 1 и 2 са спазени;

б) приобретателят е избран на публичния търг, когато държавите членки предвиждат такъв търг в съответствие с параграф 3 от настоящия член; или

в) продажбата в полза на приобретателя е одобрена от кредиторите съгласно член 24, параграф 4.

2. Държавите членки могат да предвидят, че продажбата на предприятието на длъжника или на част от него съгласно параграф 1, буква в) се одобрява от кредиторите без разрешението на съда или компетентния орган, когато съгласно националното право продажбата на предприятието на длъжника или на част от него изисква съгласието на кредиторите.

3. Публичният търг, посочен в член 24, параграф 3, е със срок, не по-дълъг от три месеца.

Избраната от наблюдателя оферта се използва като първоначална оферта в публичния търг.

Държавите членки гарантират, че защитата, предоставена на първоначалния оферент по време на подготвителната фаза, е съизмерима и пропорционална.

4. Държавите членки предвиждат, че съдът или компетентният орган може да реши да бъде извършена оценка на предприятието на длъжника като действащо предприятие на основание, че най-добрата оферта може да не преминава проверката за висшия интерес на кредиторите.

Когато съгласно националното право продажбата на предприятието на длъжника или на част от него изисква съгласието на кредиторите, държавите членки могат да предвидят, че решението, посочено в първа алинея, може да бъде взето от кредиторите без участието на съда или компетентния орган.

Член 30

Прехвърляне или прекратяване на подлежащи на изпълнение договори

1. Държавите членки гарантират, че на приобретателя на предприятието на длъжника или на част от него се прехвърлят подлежащите на изпълнение договори, които са необходими за продължаване на дейността на предприятието и спирането на изпълнението по които би довело до спиране на дейността на предприятието. За прехвърлянето не се изисква съгласието на контрагента или контрагентите на длъжника.

Първа алинея не се прилага, когато приобретателят на предприятието на длъжника или на част от него е конкурент на контрагента или контрагентите на длъжника.

2. Държавите членки могат да предвидят, че е необходимо съгласието на контрагента или контрагентите на длъжника в зависимост от вида на договора, качеството на страните или интересите на предприятието.

3. Без да се засягат други права на прекратяване, държавите членки могат да предвидят, че контрагентът или контрагентите могат да прекратят подлежащи на изпълнение договори, прехвърлени съгласно параграф 1, със срок на предизвестие, не по-кратък от три месеца от прехвърлянето, при условие че прехвърлянето на договора би увредило несправедливо контрагента или контрагентите.

4. Държавите членки могат да предвидят, че подлежащите на изпълнение договори, свързани с лицензи за права върху интелектуална и индустриална собственост, по които длъжникът е лицензодател, не се прекратяват без съгласието на лицензополучателя.

Член 31

Дългове и пасиви на предприятието, придобито чрез производство по предварително договорена продажба

1. Без да се засягат член 30 и член 38, параграфи 1 и 2, както и задълженията, произтичащи от трудови правоотношения, засегнати от продажбата на предприятието или на част от него, държавите членки гарантират, че приобретателят придобива предприятието на длъжника или част от него без дългове и пасиви, освен ако приобретателят изрично не се съгласи да поеме дълговете и пасивите на предприятието или на част от него.

2. Параграф 1 не засяга националното право, което предвижда, че поведението на длъжника се взема предвид при оценката на отговорността на приобретателя за вреди, когато това поведение може да бъде приписано на приобретателя съгласно приложимото право.

Член 32

Суспензивно действие на жалбата

Държавите членки могат да предвидят, че, когато националното право предвижда обжалване на актове на съда или компетентния орган, свързани с разрешаването или извършването на продажбата на предприятието на длъжника или част от него, жалбата няма суспензивно действие, освен ако не се предприемат подходящи мерки за покриване на вредите, които могат да бъдат причинени от необосновано спиране на изпълнението на продажбата, например изискването жалбоподателят да предостави обезпечение или да носи отговорност за тези вреди.

ГЛАВА 4

Общи разпоредби

Член 33

Критерии за подбор на най-добрата оферта

Държавите членки определят критериите за подбор на най-добрата оферта в производството по предварително договорена продажба. Държавите членки гарантират, че тези критерии са същите като критериите за подбор между конкуриращи се оферти в производство по несъстоятелност.

Държавите членки могат да добавят запазването на работни места към критериите, посочени в първа алинея.

Член 34

Гражданска отговорност на наблюдателите и синдиците

Държавите членки гарантират, че наблюдателите и синдиците носят отговорност за вредите, които са причинили на кредиторите с неизпълнението на задълженията си по настоящия дял при условията на умисъл или груба небрежност.

Член 35

Лица, тясно свързани с длъжника в процеса на продажба

1. Държавите членки гарантират, че е допустимо тясно свързани с длъжника лица да придобият предприятието на длъжника или на част от него, при условие че са изпълнени всички изброени по-долу условия:

а) лицата, тясно свързани с длъжника, посочват в офертата до наблюдателя връзката си с длъжника;

б) лицата, различни от посочените в буква а), получават съответна информация за съществуването на лица, тясно свързани с длъжника, и за тяхната връзка с последния;

в) в случая по член 29, параграф 1, буква а) се извършва оценка на предприятието като действащо предприятие за целите на декларацията на наблюдателя, посочена в член 24, параграф 2, буква в);

г) на лицата, които не са тясно свързани с длъжника, се предоставя достатъчно време да представят оферта.

Държавите членки предвиждат, че когато се докаже, че лице, тясно свързано с длъжника, не изпълнява условията, посочени в първа алинея, буква а), съдът или компетентният орган може да отмени предимствата, посочени в член 31, параграф 1.

2. Когато офертата, представена от лице, тясно свързано с длъжника, се счита за най-добрата оферта, държавите членки могат да въведат допълнителни гаранции за разрешаването и изпълнението на продажбата на предприятието на длъжника или на част от него.

Член 36

Междинно финансиране

1. Когато е необходимо междинно финансиране, държавите членки гарантират, че:

а) междинното финансиране не се обявява за нищожно, унищожаемо или неподлежащо на изпълнение; и

б) лицата, предоставящи междинно финансиране, не носят гражданска, административна или наказателна отговорност, на основание, че финансирането уврежда интересите на кредиторите на несъстоятелността, освен ако в националното право не са предвидени други основания за възникване на такава отговорност.

2. Държавите членки могат да предвидят, че лицата, предоставящи ново или междинно финансиране, имат правото да получат плащане с предимство в рамките на последващи производства по несъстоятелност в сравнение други кредитори, чиито вземания в противен случай биха били равностойни или от по-висок ред.

3. В зависимост от реда на вземанията, възникнали по време на производството по несъстоятелност, държавите членки могат да предвидят, че:

а) за да се осигури плащане, на лицата, предоставящи междинно финансиране, може да бъде предоставено обезпечение върху постъпленията от продажбата; и

б) допустимо е междинното финансиране да бъде прихванато от цената, която трябва да бъде платена съгласно спечелилата оферта, когато то е предоставено от заинтересованите оференти.

4. Държавите членки могат да предвидят, че параграф 1 се прилага само за междинно финансиране, което е било предмет на предварителен контрол.

Член 37

Права на предпочтително изкупуване и кредитно наддаване

1. Без да се засяга член 38, параграф 1, държавите членки гарантират, че на оферентите не се предоставя право на предпочтително изкупуване. Държавите членки могат да предвидят, че законоустановените права на предпочтително изкупуване, които не са засегнати от несъстоятелността на длъжника, се запазват и са приложими.

2. Държавите членки гарантират, че когато предприятието, предмет на производството по предварително договорена продажба, е обременено с обезпечения, кредиторите, в полза на които са учредени тези обезпечения, могат да прихванат тези вземания от покупната цена само до стойност, която не надхвърля пазарната стойност на предприятието.

Член 38

Защита на интересите на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че обезпеченията и други тежести се погасяват в хода на производството по предварително договорена продажба при спазване на същите изисквания, които биха се прилагали при производство по несъстоятелност съгласно националното право.

2. Държавите членки, чието право обвързва погасяването на обезпечения с условието, че при производство по несъстоятелност се изисква съгласието на притежателите на обезпечени вземания, могат да предвидят, че такова съгласие не е необходимо в хода на производството по предварително договорена продажба.

Член 39

Значение на процедурите в областта на конкурентното право за графика или успешния резултат от офертата

1. Държавите членки гарантират, че когато съществува значителен риск от забавяне, произтичащо от процедура, уредена от правото в областта на конкуренцията, или от отрицателно решение на орган за защита на конкуренцията във връзка с оферта, представена в хода на подготвителната фаза, наблюдателят или длъжникът предприемат подходящи мерки за представянето на други оферти.

2. Държавите членки гарантират, че наблюдателят може да получи информация относно приложимите процедури в областта на правото в областта на конкуренцията и резултатите от тези процедури, които могат да повлияят на графика или успешния резултат от офертата, при условие че разкриването на информация от органа за защита на конкуренцията не противоречи на националните правила за защита на търговските тайни. В това отношение наблюдателят е обвързан със задължение за поверителност в съответствие с националното право.

3. Държавите членки гарантират, че дадена оферта може да не бъде взета под внимание, когато води до значителен риск от забавяне съгласно параграф 1, при условие че се изпълнени и двете посочени по-долу условия:

а) офертата не е единствената оферта; и

б) забавянето на приключването на продажбата на съответния оферент ще причини вреди на предприятието на длъжника или на част от него.

ДЯЛ V

ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА ДИРЕКТОРИТЕ ДА ПОИСКАТ ОБРАЗУВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ

Член 40

Задължения на директорите

1. Държавите членки гарантират, че директорите на дружество, което изпадне в неплатежоспособност съгласно националното право, имат задължението да подадат искане за образуване на производство по несъстоятелност, освен във връзка с производство по превантивно преструктуриране.

В държавите членки, в които се прилага Регламент (ЕС) 2015/848, задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност се отнася до производствата, изброени в приложение А към посочения регламент, с изключение на производството по превантивно преструктуриране.

2. Исканията, посочени в параграф 1, се подават до съда или органа, който е компетентен да образува производство по несъстоятелност, в срок от три месеца след момента, в който на директорите е станало известно или разумно може да се предполага, че им е станало известно, че дружеството е изпаднало в неплатежоспособност съгласно националното право.

Член 41

Изключения от прилагането или отпадане на задължението за подаване на искане за образуване на производство по несъстоятелност

1. Държавите членки могат да предвидят, че задължението, посочено в член 40, параграф 1, не се прилага за директори, които са физически лица и носят лична отговорност за всички задължения на дружеството.

2. Държавите членки могат да предвидят, че задължението, посочено в член 40, параграф 1, може да бъде изпълнено посредством информиране на обществеността за неплатежоспособността на дружеството чрез уведомление в публичен регистър преди изтичането на срока, посочен в член 40, параграф 2, за да се гарантира, че кредиторите могат да поискат образуването на производство по несъстоятелност.

3. Държавите членки могат да предвидят, че задължението, посочено в член 40, параграф 1, отпада, ако директорите вземат мерки, предназначени да се избегне причиняване на вреди на кредиторите на дружеството в несъстоятелност, които осигуряват ниво на защита на кредиторите на несъстоятелността, което е равностойно на защитата, осигурявана със задължението, посочено в член 40, параграф 1.

Член 42

Гражданска отговорност на директорите

1. Държавите членки гарантират, че директорите на дружество в несъстоятелност носят в съответствие с националното право отговорност за вредите, причинени на кредиторите в резултат на неизпълнението на задължението, посочено в член 40.

2. Когато държавите членки са използвали предвидената в член 41, параграф 3 възможност, те гарантират, че директорите, които вземат посочените в него мерки, носят в съответствие с националното право отговорност за вреди, причинени на кредиторите, които не биха настъпили, ако беше поискано образуването на производство по несъстоятелност в съответствие с член 40, параграф 1.

3. Държавите членки могат да предвидят, че отговорността, посочена в параграф 2 от настоящия член, се изключва, когато и доколкото директорите могат да докажат въз основа на обективни обстоятелства, че е имало обоснована вероятност предприетите мерки да осигурят равностоен или по-добър резултат за кредиторите от осигурения чрез задължението, посочено в член 40, параграф 1.

Член 43

Връзка с други инструменти

Настоящият дял не засяга член 7 от Директива (ЕС) 2019/1023.

ДЯЛ VI

КОМИТЕТ НА КРЕДИТОРИТЕ

ГЛАВА 1

Създаване и членове на комитета на кредиторите

Член 44

Създаване на комитета на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че след образуването на производство по несъстоятелност се създава комитет на кредиторите, ако общото събрание на кредиторите вземе такова решение или поиска това или - когато националното право не предвижда общо събрание на кредиторите - ако кредиторите поискат това в съответствие с националното право.

2. Държавите членки могат да предвидят, че комитетът на кредиторите може да се създаде преди образуването на производство по несъстоятелност в съответствие с националното право.

Държавите членки гарантират, че решението относно състава на комитета на кредиторите се взема при неговото създаване.

3. Държавите членки могат да предвидят, че не се създава комитет на кредиторите, когато са установили, че поради обстоятелства, свързани с естеството и обхвата на предприятието на длъжника, тежестта на неговото създаване би надвишила ползите. Държавите членки гарантират, че тези обстоятелства, които могат да включват незначителната икономическа стойност на масата на несъстоятелността, малкия брой кредитори, малкия размер на предприятието на длъжника или отрицателното въздействие върху финансовото състояние на длъжника, което може да бъде причинено от евентуално забавяне при създаването на комитета на кредиторите, са ясно посочени в националното право.

Член 45

Назначаване и състав на комитетите на кредиторите

1. Когато е създаден комитет на кредиторите съгласно член 44, държавите членки гарантират, че членовете на комитета на кредиторите се назначават без ненужно забавяне от общото събрание на кредиторите или с решение на съда.

2. Държавите членки гарантират, че съставът на комитета на кредиторите отразява справедливо, доколкото е възможно, различните интереси на кредиторите.

Когато работниците и служителите са част от кредиторите, държавите членки гарантират, че работниците и служителите или техните представители могат да бъдат назначавани в комитета на кредиторите, освен ако не съществува най-малко един друг равностоен механизъм за представителство на интересите на работниците и служителите в производство по несъстоятелност.

Държавите членки могат да предвидят, че лица и образувания, различни от кредитори, могат да бъдат назначавани и в комитета на кредиторите.

3. Държавите членки гарантират, че трансграничните кредитори имат право да бъдат назначавани в комитета на кредиторите.

4. Държавите членки гарантират, че, когато националното право предвижда възможността за обжалване, всяко заинтересовано лице, определено в съответствие с националното право, може да оспори пред съда назначаването на един или повече членове на комитета на кредиторите на основание, че назначаването не е било извършено в съответствие с приложимото право.

Член 46

Отстраняване на членове и заместване

1. Държавите членки установяват правила, определящи основанията и процедурите за отстраняване и заместване на членове на комитета на кредиторите. Тези правила уреждат и ситуацията, при която членове на комитета на кредиторите се оттеглят или не са в състояние да изпълняват задълженията си.

2. Основанията за отстраняване по параграф 1 включват най-малкото извършено умишлено или в условията на груба небрежност съществено нарушение на задължения във връзка с интересите на кредиторите на несъстоятелността, например случаи на конфликт на интереси.

ГЛАВА 2

Методи на работа и функции на комитета на кредиторите

Член 47

Методи на работа на комитета на кредиторите

1. Държавите членки установяват правила, определящи следните аспекти на методите на работа на комитета на кредиторите:

а) процедурата на гласуване, включително правото на глас и необходимия кворум;

б) конфликти на интереси;

в) поверителност на информацията;

г) документиране на взетите решения.

2. Държавите членки гарантират, че комитетът на кредиторите може допълнително да конкретизира своите методи на работа с протоколи, при условие че тези протоколи са в съответствие с правилата, предвидени в параграф 1. Тези протоколи се предоставят най-малко на съда и на синдика.

3. Държавите членки предвиждат, че членовете на комитета на кредиторите имат възможност да участват и гласуват лично или чрез електронни средства. Държавите членки могат да предвидят, че на членовете на комитета на кредиторите е предоставена възможност да гласуват в писмена форма.

4. Държавите членки гарантират, че членовете на комитета на кредиторите могат да бъдат представлявани от надлежно упълномощено лице.

Член 48

Функции, права и задължения на комитетите на кредиторите

1. Държавите членки гарантират, че комитетът на кредиторите има права, които гарантират участието му в производството по несъстоятелност и му дават възможност да разглежда дейността на синдиците или на длъжника, когато запазва владението, включително:

а) правото да изслуша и да бъде изслушан от синдика по въпроси от интерес за кредиторите на несъстоятелността, включително относно важни решения като продажбата на активи извън обичайния ход на стопанската дейност;

б) правото да бъде изслушан в производство по несъстоятелност;

в) правото да изисква и да получава относима и необходима информация от представляваните кредитори и от синдика или от длъжника, когато запазва владението.

Държавите членки могат да предвидят, че комитетът на кредиторите има право да назначи секретар и да иска становището на външни консултанти по въпроси, по които представляваните от него кредитори имат интерес.

2. Държавите членки гарантират, че в хода на дейностите си комитетът на кредиторите представлява интересите на кредиторите на несъстоятелността и действа независимо от синдика.

Държавите членки гарантират, че членовете на комитета на кредиторите представляват интересите на всички кредитори и действат добросъвестно при изпълнение на функциите на комитета.

3. Държавите членки могат да възложат на комитета на кредиторите правомощието да одобрява определени решения или правни актове. В такъв случай държавите членки ясно посочват въпросите, по които се изисква такова одобрение, като тези въпроси могат да включват всички решения от особено значение за производството.

4. Държавите членки гарантират, че кредиторите, членовете на комитета на кредиторите и специалистите, които подпомагат комитета на кредиторите, запазват поверителността на поверителната информация, получена във връзка с дейностите на комитета.

Член 49

Разходи и възнаграждение

1. Държавите членки определят кой поема разходите, направени от комитета на кредиторите или отделните му членове при изпълнението на функциите, посочена в член 48.

2. Когато разходите, посочени в параграф 1, се поемат от масата на несъстоятелността, държавите членки гарантират, че комитетът на кредиторите или отделните му членове водят документация за тези разходи и съдът или компетентният орган, или синдикът имат правомощието да ограничат неоснователните или несъразмерни разходи.

3. Когато държавите членки допускат членовете на комитета на кредиторите да получават възнаграждение и това възнаграждение се поема от масата на несъстоятелността, те гарантират, че възнаграждението е съразмерно на изпълняваните функции.

Член 50

Отговорност

1. Държавите членки гарантират, че се прилага най-малко едно от посочените по-долу правила:

а) членовете на комитета на кредиторите са освободени от лична отговорност за действията си в качеството си на членове на комитета, освен ако не е установено, че са нарушили задълженията си по отношение на интересите на кредиторите при условията на умисъл или груба небрежност;

б) личната отговорност на членовете на комитета на кредиторите за действията им в качеството им на членове на комитета се покрива от застраховка, която се поема от масата на несъстоятелността в съответствие с член 49, параграф 2.

2. Когато държавите членки възложат на комитета на кредиторите правомощието да одобрява определени решения или сделки, те могат да предвидят, че членовете на комитета на кредиторите носят същата отговорност като синдика.

ДЯЛ VII

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА

Член 51

Основен информационен документ

1. Без да се засяга параграф 10, до 22 юли 2029 г. всяка държава членка изготвя основен информационен документ относно основните елементи на националното право в областта на производството по несъстоятелност (наричан по-нататък „основният информационен документ“) и го представя на Комисията чрез европейския портал за електронно правосъдие.

2. Основните информационни документи се изготвят на един от официалните езици на институциите на Съюза.

3. Съдържанието на основните информационни документи е кратко, точно, ясно и нетехническо и описващо фактическите обстоятелства.

4. Основният информационен документ включва следните раздели в посочената по-долу последователност:

а) условията за образуването на производство по несъстоятелност;

б) правилата относно предявяването, проверката и приемането на вземанията;

в) правилата, уреждащи реда на вземанията на кредиторите и разпределението на постъпленията от осребряването на активите, произтичащи от производството по несъстоятелност;

г) докладваната средна продължителност на производствата по несъстоятелност, посочена в член 29, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2019/1023.

5. Разделът, посочен в параграф 4, буква а), включва:

а) списък на лицата, които могат да поискат образуване на производство по несъстоятелност;

б) списък на условията, които водят до образуването на производство по несъстоятелност;

в) как и къде трябва да бъде подадено искане за образуване на производство по несъстоятелност;

г) как и кога длъжникът се уведомява за решението дали да бъде образувано производство по несъстоятелност.

6. Разделът, посочен в параграф 4, буква б), включва:

а) списък на лицата, които могат да предявят вземане;

б) списък на условията за предявяване на вземане;

в) срока за предявяване на вземане;

г) как може да бъде получен формулярът за предявяване на вземане, ако е приложимо;

д) как и къде трябва да се предяви вземане;

е) как се проверява и удостоверява вземането.

7. Държавите членки актуализират информацията, посочена в параграф 4, в срок от един месец от влизането в сила на всички съответни изменения в националното право. Основният информационен документ съдържа следната декларация: „Настоящият основен информационен документ е точен към … [датата на предаване на информацията на Комисията или датата на актуализирането]“.

8. Комисията гарантира, че основните информационни документи са достъпни за обществеността на европейския портал за електронно правосъдие в раздел „Несъстоятелност/фалит“ за всяка държава членка, на английски, френски и немски език, както и на оригиналния език, ако е различен.

9. На Комисията се предоставя правомощието да променя формата на основния информационен документ чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 53, параграф 2.

10. Държавите членки, в които е приложим Регламент (ЕС) 2015/848, предоставят основния информационен документ, посочен в параграф 1 от настоящия член, чрез Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, създадена с Решение 2001/470/ЕО, по начин, който е в съответствие с член 86 от посочения регламент.

ДЯЛ VIII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 52

Спешни мерки

1. Държавите членки могат да дерогират от прилагането на националните разпоредби за транспониране на дялове II, V и VI в случай на извънредни ситуации, които водят до сериозни смущения на икономическите дейности на равнището на държавите членки или техните региони, когато и доколкото прилагането на националните разпоредби за транспониране на посочените дялове би довело до риск от масови случаи на несъстоятелност, включително за дружества, които биха били жизнеспособни при обичайни обстоятелства.

2. Дерогацията, посочена в параграф 1, и нейният срок трябва да бъдат пропорционални и ограничени до това, което е от първостепенно значение за ограничаване, смекчаване, преодоляване, или предотвратяване на сериозните смущения, посочени в същия параграф.

3. Държавите членки уведомяват Комисията за дерогацията, посочена в параграф 1, в срок от един месец от влизането ѝ в сила.

Когато уведомяват Комисията в съответствие с първа алинея, държавите членки изброяват разпоредбите на настоящата директива, от които са предвидили дерогация, естеството и степента на изключителните обстоятелства, на които се основава дерогацията, срока на дерогацията и причините, поради които дерогацията се счита от първостепенно значение за ограничаване, смекчаване, преодоляване или предотвратяване на значителните смущения в икономическите дейности, посочени в параграф 1. Комисията без неоснователно забавяне информира за това останалите държави членки.

4. Дерогация, посочена в параграф 1, може да се прилага за максимален срок от една година.

Когато и доколкото извънредната ситуация, която води до сериозни смущения на икономическите дейности, продължава да съществува, дерогацията може да бъде удължена със срокове до шест месеца, при условие че държавата членка уведоми Комисията за това не по-късно от три месеца преди изтичането на предходния срок на дерогацията. Това удължаване поражда действие, освен ако Комисията не възрази - най-късно един месец преди изтичането на този предходен срок на дерогация - на основание, че удължаването не отговаря на изискванията, посочени в параграфи 1 и 2.

Член 53

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по преструктуриране и несъстоятелност, създаден с член 30 от Директива (ЕС) 2019/1023. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 54

Преглед

Не по-късно от 22 януари 2034 г. и на всеки пет години след това, Комисията представя на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад за оценка на прилагането и въздействието на настоящата директива. Въз основа на тази оценка Комисията представя законодателно предложение при необходимост.

Член 55

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с настоящата директива, до 22 януари 2029 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с членове 15, 16 и 17 от настоящата директива, доколкото те се отнасят до BARIS, до датата, посочена в първа алинея от настоящия параграф, или до 10 юли 2029 г., като се прилага по-късната от двете дати.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Дял II се прилага само за правни действия, които биват завършени считано от датата на влизане в сила на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с настоящата директива, посочени в параграф 1, първа алинея.

3. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 56

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 57

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 30 март 2026 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	M. PANAYIOTOU

ПРИЛОЖЕНИЕ

Национални регистри и бази данни, посочени в член 19

1. Кадастрални регистри.
2. Поземлени регистри.
3. Регистри на движимо имущество, включително регистри на превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства, когато правата на собственост са вписани в такива регистри.
4. Регистри на даренията.
5. Ипотечни регистри.
6. Регистри или бази данни, съдържащи информация относно собствеността върху ценни книжа, като централни депозитари на ценни книжа съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС) № 909/2014.
7. Регистри на залозите, включително лизингови споразумения, и на споразумения за финансов лизинг със запазване на правото на собственост.
8. Регистри, съдържащи актове за изземване на имущество.
9. Регистри на правата върху интелектуалната собственост, включително регистри на патенти и търговски марки.